

4. oldal	Sorsunkat magunk alakíthatjuk	5. oldal	Képzlet, önmegvalósítás, sikerélmény	6. oldal	Az összetartozás ereje	11. oldal	A zöldségfélék öntözési vízadagjáról
----------	-------------------------------	----------	--------------------------------------	----------	------------------------	-----------	--------------------------------------

A talentum útja – önkifejezés, lelkesedés, közösségteremtés

A Nemzeti Művelődési Intézet az elmúlt esztendőben indította el TehetségPaletta elnevezésű programját annak érdekében, hogy szerte a Kárpát-medencében teret és lehetőséget biztosítson az egyé-

ni és csoportos amatőr művészeknek a bemutatkozásra és a szakmai fejlődésre. Kárpátalján ezt a feladatot a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet vállalta magára.

Folytatás az 5. oldalon

Búcsú a mesevilágtól – új út küszöbén

Mosoly, ének, tánc, könnyek és ölelések – megható pillanatokkal köszöntek el az óvodás évektől a P. Frangepán Katalin Gimnázium Beregszászi Bázisóvodájának nagycsoportosai. A Katica csoport ballagási ünnepsége egyszerre volt számvetés, búcsú és ünnepélyes elindulás egy új életszakasz felé.

Folytatás a 3. oldalon

Egymásba kapaszkodva, Istenre tekintve

Részletek a 3. oldalon

Hitvallás Isten hatalma és az ima ereje mellett

Világimnap Ukrajáért, a békéért

Immár ötödik éve tart a háború Ukrajnában. A frontvonalak mögött és attól távol egyaránt emberek milliói hordozzák a veszteségek terhét: családok szakadnak szét, gyermekek maradnak árván, felesé-

gek özvegyülnek meg, édesanyák gyászolják fiaikat. A hátszág temetőiben is egyre több sírhant fölött leng a kék-sárga zászló, némán emlékeztetve a háború súlyos árára. Miközben a világ a béke eljövételét várja, egyre többen ismerik fel:

kevés az emberi erőfeszítés, Istenhez kell fordulni segítségért, vigasztalásért és reménységért.

E felismeréstől vezérelve hirdetett 2026. június 11-re online világimnapot Ukrajnáért és a békéért az Egyházak Világtanácsa. A szervezet

az esemény előkészítésével az Összukrajnai Egyházak és Vallási Szervezetek Tanácsát, illetve annak jelenlegi elnökségét betöltő Kárpátaljai Református Egyházat bízta meg.

Folytatás a 2. oldalon

Keresztyén pedagógusok szakmai napja Beregszászban

Érzelmi intelligencia és személyes kapcsolatok a nevelés szolgálatában

Az oktatás és nevelés világában folyamatosan változnak a szabályok, módszerek és trendek, ám Jézus Krisztus örök parancsa ma is ugyanúgy érvényes: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyenek az Isten országa”, illetve: „Tegyetek tanítványokká minden népet...” E gondolatok jegyében szervezte meg június 13-án a Kárpátaljai Református Egyház Tanügyi Bizottsága a keresztyén pedagógusok szakmai napját a beregszászi református templomban. Az esemény főelőadója Uzsálné dr. Pécsi Rita PhD neveléskutató volt.

Folytatás a 2. oldalon

Világimanap Ukrajnáért, a békéért

Hitvallás Isten hatalma és az ima ereje mellett

Elejét lásd az 1. oldalon

A kárpátaljai imaalkalomnak a történelmi múltat és a hit erejét egyaránt sugárzó, impozáns faharangtoronnyal rendelkező csetfalvai református templom adott otthont.

Az esemény házigazdájaként Zán Fábán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke, az Összukrajnai Egyházak és Vallási Szervezetek Tanácsának elnöke háláját fejezte ki a kezdeményezésért. „Ez is azt mutatja, hogy testvéreink a nagyvilágban aggódnak értünk, és Isten Lelke arra indította őket, hogy imára hívjanak minden hívó testvért és egyházi szolgálattevőt. Hiszünk abban, hogy a közös imádság különleges erővel bír. Amikor a világ különböző országaiban élő keresztyének egy szívvel és egy lélekkel fordulnak Istenhez, az nemcsak a béke iránti vágyunkat fejezi ki, hanem a reménység és az összetartozás üzenetét is közvetíti. Ebben a nehéz időszakban különösen fontos, hogy együtt kérjük Urunk vezetését, vigasztalását és áldását népünkre, közösségeinkre” – hangsúlyozta a püspök.

A sajtónak nyilatkozva személyes hitvallását is megosztot-

ta: „Hiszek a Mindenható Isten hatalmában, és hiszek az imádság erejében. Fontos, hogy felkiáltunk az Úrhoz. Már az ötödik húsvétot ünnepeztük úgy, hogy Ukrajnában háború van, és ártatlan emberek halnak meg, gyermekek és szülők gyászolnak. Az imádság nemcsak könnyörgés, hanem vigasztalás is: megnyugtatja az ember lelkét, közelebb hozza egymáshoz a felebarátokat. A világimanap azért is különösen fontos, mert sok nép és nemzet ugyanazzal a kéréssel fordult Istenhez. Hiszem, hogy lesz változás.”

A püspök arra is emlékeztetett, hogy nem csupán Ukrajna szenved a fegyveres konfliktusok következményeitől. „A háborúkat mi, emberek okozzuk. Ahhoz, hogy ez megváltozzon, nekünk kell megváltoznunk: meg kell tanulnunk megbocsátani, türelmesnek lenni és békességre törekedni. Az imádság bennünket is formál. Hiszem, hogy Isten meghallgatja könyörgéseinket. Ne hagyjuk abba az imát! Könyörögjünk azért, hogy véget érjen a háború, begyógyuljanak a sebek, és egyszer eljuthassunk a megbékélésig, a megbocsájtásig is” – fogalmazott.

A helyszínválasztás sem volt véletlen. A XV. században épült csetfalvai református templom év-

századok óta hirdeti Isten megtartó erejét. Falai számos történelmi vihart, háborút és megpróbáltatást éltek túl, miközben a gyülekezet nemzedékről nemzedékre továbbadta a hit örökségét. Az ódon templom így nemcsak épített örökség, hanem a megmaradás és a reménység jelképe is.

Ezen a napon a hit ereje hidalta át a földrajzi távolságokat, a hatá-

a világban Ukrajnáért könyörögtek a hívők.

Héder János, a Kárpátaljai Református Egyház főjegyzője, az alkalom imáinak előkészítője a János evangéliumból ismert képpel utalt a világimanap lelki üzenetére. „Krisztus a szőlőtő, mi pedig a vesszők vagyunk. A mai nap résztvevői erről tettek bizonyosságot, hiszen hittel valljuk:

rokat és a nyelvi különbségeket. A technika segítségével a világ számos országából kapcsolódtak be különböző egyházak képviselői az imaalkomba, hogy együtt könyörögjenek a békéért, a vigasztalásért, a reménységért, a lelki segítségért, Krisztus szeretetért és Isten oltalmáért. Az Egyházak Világtanácsának szervezésében a különböző időzónákban egymást váltva hangzott fel az imádság: ezen a napon minden órában valahol

ahol ketten vagy hárman egy akartal összegyűlnek, ott Isten jelen van közöttük. Ma imádságban együtt voltunk az egész világban. A Szentírás arra tanít bennünket, hogy szüntelenül imádkozzunk. A keresztyén ember akkor a legerősebb, amikor térdre borul Isten előtt, mert ebből a kapcsolatból meríti erejét az élet küzdelmeihez.” Hozzátette: nagy megtiszteltetés volt a Kárpátaljai Református Egyház számára az imá-

ságok előkészítése. „Úgy érzem, ma meggyújtottunk egy gyertyát, és ennek a lángja továbbterjedt az egész világban. Hiszünk, hogy Isten meghallgatja imádságainkat, és áldását adja ránk. Üres edényekként álltunk meg előtte, hogy Ő töltsön meg bennünket erejével és kegyelmével, hogy betölthessük küldetésünket, és Krisztusból, a Szőlőtőből táplálkozva dicsérelhessük az Ő szent nevét” – fogalmazott.

Az imaalkalom végén a bekapcsolódó közösségek saját anyanyelvükön mondták el a Miatyánkot, majd a csetfalvai templomból felcsendült a kárpátaljai reformátusok hitvalló éneke, a Mindig velem, Uram, amely a világhálón keresztül szerte a világba eljutott.

A világimanap zárásaként Zán Fábán Sándor ismét a béke melletti kiállás fontosságára hívta fel a figyelmet.

Hangsúlyozta: fegyverekkel és gyilkolással nem lehet valódi békét teremteni, ám imádsággal, szeretettel és szolgálattal igen. Ezért nem szabad feladni a reménységet, és nem szabad abbahagyni a könyörgést sem. A békéért mondott imádság ma is az egyik legerősebb hitvallás amellett, hogy Isten képes megváltoztatni az emberi szíveket és új utakat nyitni a megbékélés felé.

-marton-

Keresztyén pedagógusok szakmai napja Beregszászban

Érzelmi intelligencia és személyes kapcsolatok a nevelés szolgálatában

Elejét lásd az 1. oldalon

A rendezvényre nem csupán a református intézmények pedagógusait és munkatársait hívták meg, hanem más felekezetek hitoktatóit, valamint az állami oktatási intézményekben dolgozó pedagógusokat is. Mindazokat, akik fontosnak tartják az örök értékek továbbadását, és nyitottak arra, hogy a nevelői munka hatékonyságát új szemléletekkel és módszerekkel gazdagítsák.

A résztvevőket Menyhárt István, a Kárpátaljai Református Egyház Tanügyi Bizottságának elnöke köszöntötte. Beszédében hangsúlyozta: bár a jelenlévők különböző településekről, intézményekből és felekezetekből érkeztek, egy közös bennük – a gyermekek nevelése iránt érzett elhívásuk. „Jézus akaratát keresve szeretnénk nevelni a ránk bízott gyermekeket. Ennek leghatékonyabb módja pedig az, ha hitünket nem csupán tanítjuk, hanem meg is éljük előtűnk” – fogalmazott.

A szakmai nap áhítatát Zán Fábán Sándor püspök tartotta. Köszöntésében a kárpátaljai pedagógustársadalom előtt álló kihívásokra is kitért. „Talán nincs még egy olyan hivatás, amelynek jövőképe ma ennyire törekeny lenne. Az elmúlt időszakban megsokszorozódott az elvándorlás, közösségeink és iskoláink egyaránt fogyatkoznak. Ez óriási feladatot ró ránk, amelyet csak hittel és reménységgel tudunk hor-

dozni” – hangsúlyozta. Bátorításaként Ruth könyvének első fejezetéből választott igét. Naomi történetén keresztül arra mutatott rá, hogy Isten a legnehezebb időkben sem feledkezik meg népéről. Ahogyan Naomi hazatért, ahogy meghallotta a hírt, hogy az Úr ismét gondoskodott népéről és kenyeret adott neki, úgy a ma szétszóródott kárpátaljai magyaroknak is szükségük van arra a reménységre, hogy Isten ma is gondot visel övéire. A püspök arra buzdította a jelenlévőket, hogy az „időrabló világban” is találjanak időt az imádságra, hiszen a közösség és a megmaradás egyik legfontosabb forrása az Istennel való kapcsolat. Külön szót a pedagógusok felelősségéről is, akiknek nemcsak a tudás átadása, hanem a hiteles példaadás is küldetésük.

Az áhítatra az egész nap zenével, dicsőítéssel szolgáló Kovács házaspár válaszolt énekekkel. Előadásukban Kozma László megzenésített verse különösen mély üzenetet hordozott. A költemény arról szól, hogy bár sokan indulnának el messzire, vannak értékek, emlékek és kötelek, amelyek visszatartanak, s végül éppen a maradás által érnek célba, találják meg helyüket és küldetésüket. Ez a gondolat különösen közel állt a jelenlévő pedagógusok mindennapi szolgálatához: a helyben maradás, a kitaras és a rájuk bízott gyermekek iránti felelősség vállalásához.

A szakmai program központi részét Uzsalyné dr. Pécsi Rita előadása képezte. A neveléskutató libincselő stílusban beszélt a hatékony

nevelés egyik legfontosabb eleméről, az érzelmi intelligencia fejlesztéséről. Hangsúlyozta: a nevelés középpontjában nem pusztán az ismeretátadásnak, hanem a személyiség formálásának kell állnia. Az érzelmi intelligencia nem fejleszthető egyszerű információközléssel.

Elhhez élményekre, tapasztalatokra, azonosulásra és személyes kapcsolatokra van szükség – fogalmazott. Rámutatott, hogy az érzelmi intelligencia – ehhez tartozik többek között az együttműködési készség, a kreativitás, a vezetői képesség, az önértékelés, az önbecsülés, a konfliktuskezelés vagy éppen a kritikák elfogadása – alapvetően meghatározza döntéseinket, emberi kapcsolatainkat és későbbi boldogulásunkat. Mint mondta, az érzelmi in-

telligencia nem az IQ függvénye, ugyanakkor nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a megszerzett tudást valaki a gyakorlatban is alkalmazni tudja. Szakmai és emberi boldogulás nincs érzelmi intelligencia nélkül. Ez a terület magától nem fejlődik ki de fejleszthető. Szükség van hozzá nevelésre, érzelmileg átélte tapasztalatokra és hiteles mintákra – hangsúlyozta.

Második előadásában „Rejtett erőforrásunk: a kapcsolat” címmel, a személyes kapcsolatok pótolhatatlan szerepéről beszélt. Az ember társas lény. Nem véletlenül mondják, hogy egy gyermek felneveléséhez egy egész falu szükséges – je-

ban a teljesítményt, a mérhető tudást várja el.

– Bátorásra van szükség. Mert a kapcsolatközpontú nevelésből is születik teljesítmény, sőt, valójában csak abból születik tartós teljesítmény. Olykor merjünk szűrni a tananyagban, és a valóban fontos dolgokat élményekkel, személyes kapcsolódásokkal megerősítve átadni. És ne féljünk időnként megállni, beszélgetni, egymásra hangolódni. Kapcsolat nélkül nincs motiváció, motiváció nélkül pedig nincs valódi tanulás sem – fogalmazott.

A gondolathoz kapcsolódva Zán Fábán Sándor kiemelte: a jellemet nem elsősorban a lexikális tudás formálja, hanem mindaz, amit az ember megél és megtapasztal. Az egyház küldetése ma is ugyanaz: megismertetni az emberekkel Isten igéjét és az örök értékeket. A bibliai történetek nem csupán ismereteket közvetítenek, hanem a lelket formálják. Ez a szakmai nap is azt a célt szolgálja, hogy a pedagógusok Isten eszközeiként jobba tegyék a világot – hangsúlyozta.

A rendezvény végén Uzsalyné dr. Pécsi Rita egy Müller Péter-idézetet börtörtörtotta a hosszú évek óta megpróbáltatások között élő kárpátaljai közösséget: „Az életünk nem arról szól, hogy várjunk a vihar elmúlására, hanem arról, hogy megtanuljunk táncolni az esőben”.

A szakmai nap üzenete: a jövő nem csupán a tudás átadásán múlik, hanem azon is, hogy a gyermekek megtapasztalják a szeretetet, a figyelmet, a közösség és a hit megtartó erejét. Mert a legmaradandóbb nevelői eszköz ma is az élő kapcsolat.

Kósa Eszter

A Beregi Református Egyházmegye presbiteri csendesnapja

Egymásba kapaszkodva, Istenre tekintve

A háború ötödik évében különösen nagy szükség van azokra a lelki kapaszkodókra, amelyek megerősítik az embert a mindennapok küzdelmeiben. A gyülekezetek vezetői, presbiteri és lelkipásztorai nemcsak másokat bátorítanak és hordoznak imádságban, hanem nekik maguknak is szükségük van a lelki feltöltődésre, a közösség erejére és Isten viaszaló jelenlétére. Ezt a célt szolgálta a Beregi Református Egyházmegye Missziói Bizottsága által szervezett presbiteri csendesnap, amelyet június 13-án tartottak Nagyberegen.

A résztvevőket az Apostolok cselekedeteiből vett ígevers hívta közös elcsendesedésre és szolgálatra: „Viseljétek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett” (20, 28). Az egyházi tisztségviselők számára ez egyszerre jelent kiváltságot és felelősséget, ezért is fontos időről időre megállni, Isten elé vinni a terheket, és új erőt meríteni a szolgálathoz.

Az alkalom nyitó áhítatában Tóth László esperes Júdás levelének záró dicsőítéséből idézett: „Annak pedig, aki megőrizhet titeket a botlástól, és dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben, ujjongó örömmel: az egyedül üdvözítő Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus által dicsőség, fenség, méltóság és hatalom mindörökké”. Az esperes rámutatott: Júdás levele ugyan figyelmeztet a gyülekezeteket veszélyeztető romboló erőkre és a hitetlenség különböző formáira, mégis reménységgel zárul. A levél végén nem a veszélyek, hanem Isten hatalma kerül a középpontba. „Júdás arra hív bennünket, hogy ne a körülöttünk lévő bizonytalanságokra tekintünk, hanem arra az Istenre, aki képes megtartani népét” – hangsúlyozta az esperes. – Olyan Urunk van, aki ma is cselekszik, aki megőriz a botlástól, megerősít a próbák között, és célba juttatja azokat, akik benne bíznak.

Kiemelte, hogy a mai világban különösen veszélyes Isten nélkül próbálni eligazodni, hiszen csak az Ő kegyelme, szeretete és hűsége adhat biztos alapot. A jelenlévőket arra bátorította, hogy a nehézségek ellenére is kapaszkodjanak az Úr ígéreteibe, mert akik hozzá tartoznak, azok nem maradnak magukra az úton.

A csendesnap első előadását Laskoti Zoltán szőlősgyulai lelkipásztor tartotta „Kirtartott, mint aki látta a láthatatlan Isten” (Zsid 11,27) címmel. Előadásának gondolati középpontjában Mózes személye állt, akinek életén keresztül arra kereste a választ, hogyan maradhat meg az ember hitben akkor is, amikor a körülmények éppen az ellenkezőjéről próbálják meggyőzni.

A lelkipásztor szemléletes képpel élve úgy fogalmazott: olyanok vagyunk, mint akik egy kulcslyukon keresztül tekintenek be a mennyei valóságba. Isten sok mindent kijelentett önmagáról, de számos dolgot elrejtett előlünk. A

hívó embernek ezért nem a teljes ismeretre, hanem a bizalomra van szüksége. Mózes története azt mutatja, hogy Isten láthatatlan ugyan, de korántsem téltlen. Jelen van, vezet, formál és munkálkodik akkor is, amikor ezt nem érzékeljük. Bár Mózes kezdetben kifogásokat keresett, végül engedelmeskedett az isteni elhívásnak. Az eredmények azonban nem érkeztek meg azonnal. A jelenlegi háborús helyzetre utalva az előadó emlékeztetett arra, hogy immár öt éve hangzanak el imádságok a békéért, mégsem látható még a várva várt fordulat. Ez sokakat elbizonytalaníthat, de Isten késlekedése nem közömbösségből fakad. „Nem azért nem cselekszik azonnal, mert nem szeret bennünket, hanem mert mélyebb munkát akar végezni bennünk” – hangsúlyozta. – „Nem csupán könnyebb életet szeretne adni, hanem olyan emberekké formálni minket, akik a próbák között is megmaradnak hitben.”

A lelkipásztor szerint a jelen terhei egyben a jövő bizonyágtételeit készítik elő. Eljőhet az idő, amikor visszatekintve ezekre az évekre, nem elsősorban a nehézségeket látjuk majd, hanem azt, hogy Isten megtartott bennünket, és hitben hordozott végig a megpróbáltatásokon.

A második előadásban Gyurkó Miklós sárosorsói presbiter „Mózes segítő társai – az egymásba kapaszkodás titka” címmel szolt a

jelenlévőkhöz. Az előadás alapjául az a jól ismert bibliai történet szolgált, amikor Áron és Húr megtámasztják Mózes elfáradt kezeit az amálekíták elleni harc során. A presbiter rámutatott: a győzelem nem egyetlen ember teljesítményének eredménye volt. Mózes imádkozott, Józsué harcolt, Áron és Húr pedig felismerték a szükségletet, és odaálltak testvérük mellé. Az egymásba kapaszkodás titka szerinte abban rejlik, hogy észreveszünk a segítségre szoruló embert, és nem hagyjuk magára a terhei között. Isten népe akkor erős, amikor tagjai nem egymástól függetlenül, hanem egymást támogatva élnek és szolgálnak. A háborús helyzetre utalva arra figyelmeztetett, hogy nem szabad feladni az imádságot a békéért, még akkor sem, ha a körülmények reménytelennek tűnnek. Ki kell tartanunk. Egymásba kell kapaszkodnunk. Istennel lehet csatát nyerni, mert végül soron Ő az, aki kimondhatja: elég volt – fogalmazott. Hangsúlyozta, hogy Mózes, Áron és Húr sikerének titka abban rejlett, hogy mindannyian Isten oldalán álltak. Az egyház ma is akkor lehet erős, ha tagjai összekapaszkodnak, hordozzák egymás terheit, és közösen keresik Isten akaratát.

A lelki alkalmat a Claritas dicsőítő együttes szolgálata tette még gazdagabbá. Az énekek segítették a résztvevőket az elcsendesedésben, az imádságban és az Istennel való közösség megélésében.

A délután folyamán kötetlen programokra és sportvetélkedőkre is sor került. A résztvevők dartsban és bűntetőrúgásban mérhették össze ügyességüket. Dartsban a beregrákosi Molnár Sándor bizonyult a legjobbnak, míg a bűntetőrúgó-verseny győztese, szintén Beregrákosi képviselőjében, Vass Zsolt lett. Jutalmuk egy-egy kétszemélyes vacsora volt a Helikon Étterem felajánlásának köszönhetően.

A csendesnap Iván Gusztáv, Bulcsú és Kigyós lelkipásztorának záró áhítatával ért véget. A résztvevők megerősödve térhettek haza abban a bizonyosságban, hogy a hitben való

megmaradás nem pusztán emberi erőfeszítés kérdése. Isten az, aki megőriz a lelki botlástól, megtart a próbák között és erőt ad a folytatáshoz. Ugyanakkor azt is újra felismerhették, hogy a keresztyén ember nem magányos vándor ezen az úton: a kitartás egyik legfontosabb ajándéka az egymásba kapaszkodó közösség. Mert amikor Isten népe együtt hordozza a terheket, együtt imádkozik és együtt reménykedik, akkor a legnehezebb időkben is megtapasztalhatja az Úr megtartó kegyelmét.

– Egy utazás véget ért, és egy új állomáshoz érkeztek – köszöntötte a kis ballagókat Jakab Andrea, a P. Frangepán Katalin Gimnázium igazgatója. Hangsúlyozta: az elmúlt évek során a gyermekek olyan tudással, él-

ményekkel és tapasztalatokkal gazdagodtak, amelyek biztos alapot jelentenek számukra az iskolakezdéshez. Arra biztatta őket, hogy őrizzék meg kíváncsiságukat, jókedvüket és nyitottságukat, továbbra is merjenek kérdezni és tanulni, hiszen ezzel nemcsak önmagukat gazdagítják, hanem szüleiknek is örömet szereznek.

A szülők nevében Juhász Edina mondott köszönetet az óvoda dolgozóinak. Beszédében úgy fogalmazott: ezek a kis katicák nem maguktól tanultak meg repülni. Háláját fejezte ki mindazért a szeretetért, gondoskodásért és hivatástudatért, amellyel az intézmény munkatársai nap mint nap körülvtették a gyermekeket. „Minden reggel nyugodt szívvel hagyhattuk itt legföltettebb kincseinket, mert tudtuk, hogy biztonsgban vannak, szeretetteljes környezetben nevelkednek és fejlődnek” – hangsúlyozta. Köszönetet mondott az intézmény ala-

– A mesevilág most véget ér, különös kalandok, a számok és a betűk világa vár rátok – fordult a gyermekekhez Nagy Andrea igazgató, aki szeretettel köszöntötte a megjelenteket. Köszönetet mondott a szülőknél a bizalomért, amiért legdrágább kincsüket az intézményre bízták, valamint az óvoda munkatársainak is a kitartó, lelkiismeretes és odaadó munkáért.

– A mesevilág most véget ér, különös kalandok, a számok és a betűk világa vár rátok – fordult a gyermekekhez Nagy Andrea igazgató, aki szeretettel köszöntötte a megjelenteket. Köszönetet mondott a szülőknél a bizalomért, amiért legdrágább kincsüket az intézményre bízták, valamint az óvoda munkatársainak is a kitartó, lelkiismeretes és odaadó munkáért.

– Egy utazás véget ért, és egy új állomáshoz érkeztek – köszöntötte a kis ballagókat Jakab Andrea, a P. Frangepán Katalin Gimnázium igazgatója. Hangsúlyozta: az elmúlt évek során a gyermekek olyan tudással, él-

Ballagás a P. Frangepán Gimnázium Beregszászi Bázisóvodájában

Búcsú a mesevilágtól – új út küszöbén

Elejét lásd az 1. oldalon

A P. Frangepán Katalin Gimnázium Beregszászi Bázisóvodája 2021-ben nyitotta meg kapuit. Az intézményben kiemelt figyelmet fordítanak a magyar népi hagyományok megismertetésére, ápolására és továbbadására. Emellett a gyermekek játékos formában ismerkednek az angol és az ukrán nyelvvel, miközben az ukrán anyanyelvű gyermekek számára a magyar nyelv elsajátításához is biztosítottak a megfelelő feltételek. Hogy mindez milyen magas szakmai színvonalon és szeretetteljes légkörben valósul meg, arról a jelenlévők ezúttal a Katica csoport búcsúműsorán győződhetek meg.

Az iskolaérett gyermekek magabiztosan és örömmel adták számot tudásukról. Bátran mondták el verseiket, szívvel-lélekkel énekeltek, táncoltak, és megmutatták mindazt, amit az elmúlt évek során tanultak. A

közönség betekintést nyerhetett abba a különleges utazásba is, amelyre Mary Poppins vezette el őket az angol nyelv világában, míg Szolomijka segítségével az ukrán kultúra és nyelv szépségeivel ismerkedhettek meg. A gyermekek emellett számos népi játékot és hagyományt elevenítettek fel, bizonyítva a gyermekek a jövő reménységei, ezért imában kérte Isten áldását az óvodától búcsúzó gyermekekre, szüleikre és nevelőikre.

Szemere Judit református lelkész Jeremiás próféta könyvéből idézett: „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –, békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.” (Jer 29,11) A lelkész rámutatott: Jeremiás korában sem volt könnyű meglátni a reményt, és napjainkban is sok bizonytalanság vesz körül bennünket. Amikor ezekre a gyermekekre tekintünk, könnyebb elhinni, hogy Isten valóban reményteljes jövőt készít számunkra. Gondolatait áldáskéréssel zárta, Isten vezetését kérve a gyermekek, családjaik és nevelőik életére.

A játékos gyermekek egy fejezete lezárult, de a szárnyukat bontogató kisdíjak előtt már ott nyílik egy új világ: a tudás, a felfedezések és az álmok megvalósításának világa.

Kósa Eszter

A kárpátaljai magyar oktatás helyzete

Sorsunkat magunk alakíthatjuk

A kárpátaljai magyar oktatás helyzetéről tanácskoztak magyar tannyelvű iskoláink vezetői a Kárpátaljai Megyei Pedagógus-továbbképző Intézet Beregszászi Tagozatának szervezésében. A Tanítók Házában létrejött fórumon gyakorlati konferencia-workshop keretében a résztvevők megvizsgálták, hogy miként alakul a magyar oktatás helyzete az európai integrációs program és a kompetencia alapú értékelés kontextusában.

Megnyitó beszédében Gabóda Béla, a Pedagógus-továbbképző Intézet Beregszászi Tagozatának vezetője beszámolt az általuk szervezett nagyobb lélegzetű eseményekről, a 2022 óta rendszeresen megtartott s egyre szélesebb népszerűségnek örvendő Beregszászi Módszertani Napok szemináriumi sorozatról, s beszélt a további tervekről. Mint hangsúlyozta, tevékenységük egyre inkább gyakorlatorientált. Nyitot-

tanulói létszám esetén is megsavazza a meglévő oktatási intézmény megtartását, s ha kell, pótlólagos költségekkel járul hozzá azok működtetéséhez. Sorsunk tehát a mi kezünkben van.

Orosz Ildikó beszámolt arról, hogy az utóbbi évtizedekben megyénkben központilag miként építették le a magyar nyelvű szakképzést, s hogy jelenleg milyen erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy fiataljaink piacépes szakmákhoz juszanak. Végezetül ő is annak a reményének adott hangot, hogy az ukrán-magyar legfelsőbb szintű tárgyalások nyomán a kárpátaljai magyarság anyanyelvi, politikai, kisebbségi jogai rendeződnek.

Molnár D. Erzsébet történetész, a beregszászi egyetem oktatója, a Lehoczky Tivadar Intézet vezetője beszámolt arról a kutatásról, amely a Magyar Tudományos Akadémia anyagi és erkölcsi támogatásával valósult meg, s amely azokra a kompetenciák-

tak az oktatási intézmények felé, gyakorlati szemináriumaik jelentős részét már ezeken a helyeken tartják, ahol a jó és élő példákat a résztvevőknek helyben mutatják be az erre felkért pedagógusok. Gabóda Béla annak a reményének adott hangot, hogy Ukrajna és Magyarország között létrejött új megállapodásoknak köszönhetően a jövőben még inkább megélnék a pedagógus-továbbképző működése, és mind több anyanyelvi képzést tarthatnak.

Orosz Ildikó, a Rákóczi Egyetem és a KMP SZ elnöke, a megyei tanács képviselője átfogó előadásában arra emlékeztetett, hogy 2027-ben véget ér az a tízéves átállási korszak, amelyet az illetékesek az ukrán oktatási rendszerben kívántak megvalósítani. Ennek megfelelően ismét a tizenkét éves oktatási rendszerre térünk át, melyben négy elemi, öt általános és három felső osztály elvégzése után kapnak érettségit a diákok. A nagy kérdés számunkra az, hogy miként valósul meg a rendszer utolsó láncszeme, a liceumi képzés. Egy ilyen intézmény indításához és működtetéséhez az előzetes irányelvek szerint minimum 60 tanulóra van szükség. Ha tartjuk magukat ehhez az elváráshoz, akkor bizony a kárpátaljai magyar oktatás igencsak nehéz helyzetbe kerül, mert legfeljebb hét kistérségben adottak ehhez a feltételek. Am ne feledjük, hogy Ukrajnában a tanintézmények önkormányzati fenntartásúak, tehát valamennyi helyben lakó állampolgár – képviselőin keresztül – maga dönthet az iskolák sorsáról. Ehhez tehát az kell, hogy a helyi önkormányzat még kisebb

pessségek vizsgálatára fókuszált, amelyek jelentősen elősegítik a végzősök munkába való elhelyezkedését és ottani feladataik maradéktalan ellátását. Harmincöt magyar tannyelvű intézmény közel 1100 diákja töltötte ki a kérdőívet, így a kutatás reprezentatívnak tekinthető. Amit a mostani kutatások és a diákok további sorsának alakulása kapcsán elmondható, hogy az alapos matematikai ismeretek és a szövegértés nagyban befolyásolja fiataljainknak a munkaerőpiacon való boldogulását. Mindezen képességeket a széleskörű természettudományi ismeretek is erősítik.

Híres-László Kornélia szociológus, a Rákóczi Egyetem oktatója, a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont vezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy lehetnek bármennyire különbözőek azok a tanulási módszerek és ismeretszerzési formák, amelyeket a mai szülők és gyerekeik előnyben részesítenek, az ismeretek átadásában továbbra is jelentős szerepet játszanak az édesapák és édesanyák. Tehát ezen a téren mindenképpen meg kell találni a közös nevezőt, mert az komoly hozzáadott érték, és az átadott tudás ugyancsak hasznára válik a felnövekvő nemzedéknek.

Pallai Katalin docens, a Rákóczi Egyetem Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás- és Intézményvezetés Tanszék oktatója az Ukrajnában és más szomszédos országokban megjelent kompetencia-kutatások kapcsán megjegyezte, hogy tanulóink ilyen jellegű képességei nem maradnak el a közép-európai átlagtól.

Eszenyi Gábor

40 millió forint értékű MRSZ-segély érkezik Kelet-Ukrajnába Kárpátalján keresztül

Szolidaritás, testvériség, szeretet

„Mindig szeret a barát, de testvérré a nyomorúságban válik” – olvassuk a Példabeszédek könyvében. E bibliai gondolat kézzelfogható valósággá vált Tiszaújlakon, ahol a Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) és a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) vezetői adták át azt a humanitárius segélyszállítmányt, amely a háború sújtotta Szumi és Harkiv megyék rászoruló lakosaihoz jut el. A mintegy 40 millió forint értékű adomány négy kamionnyi rakományból áll, és a Kárpátaljai Református Egyház közvetítésével érkezik meg azokhoz a családokhoz, akik immár öt éve viselik a fegyveres konfliktus következményeit. Az első szállítmány június 11-én érkezett meg Kárpátaljára. A tiszaújlaki átadáson jelen voltak a Magyar Református Szeretetszolgálat és a Kárpátaljai Református Egyház vezetői, valamint Szumi és Harkiv megye képviselői is, akik személyesen vették át a támogatást.

Az adományok átadásakor Katona Viktória, a Magyar Református Szeretetszolgálat ügyvezető igazgatója hangsúlyozta: a segélyszállítmány megvalósulását Isten gondviselésének tekintik. „Állandó kapcsolatban vagyunk a Kárpátaljai Református Egyház vezetésével, és igyekszünk eleget tenni a felmerülő kéréseknek. Ezúttal azok számára kértek segítséget, akik a háborús övezetben élnek, és nap mint

már most fel kell készülni rá. Ekor fogalmazódott meg bennünk a gondolat, hogy megvizsgáljuk, miként tudnánk segíteni a frontvonal közelében élő, leginkább kiszolgáltatott közösségeket” – mondta a püspök. Mint fogalmazott, ennek eredményeként fordultak a Magyar Református Szeretetszolgálat felé, amely készségesen állt az ügy mellé. „A mai napon megérkezett az első szállítmány higiéniai eszközökkel, amelyet tovább-

nap elszenvedik annak következményeit. Isten különös gondviselése, hogy éppen ebben az időszakban kaptunk jelentős felajánlást az ENSZ Menekültügyi Főbiztoságától (UNHCR), amellyel 2022 óta dolgozunk együtt a menekültválság kezelésében. Az általuk biztosított támogatások mintegy harminc százalékát Kárpátaljára tudtuk eljuttatni” – fogalmazott. Hozzátette: hosszú szervezőmunka és jelentős adminisztratív előkészítés előzte meg a szállítmány elindítását. Az első kamion rakományának értéke mintegy 15 millió forint, a további három pedig összesen 25 millió forint. Így összességében közel 40 millió forint értékű segítséget juttatunk el a háború sújtotta térségbe. A szállítmány olyan alapvető szükségleti cikkeket tartalmaz, mint paplancok, párnák, takarók, termoszkok és különböző higiéniai eszközök. Ezek nemcsak a mindennapi életet könnyítik meg, hanem segítséget nyújtanak azoknak a családoknak is, akiknek hosszabb időt kell óvóhelyeken tölteniük – emelte ki az ügyvezető igazgató.

A sajtó képviselőinek nyilatkozva Zán Fábán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke arról beszélt, hogy a segélyakció előzményei áprilisra nyúlnak vissza, amikor Volodimir Zelenszkij ukrán elnök kárpátaljai látogatása során találkozott a magyar közösség vezetőivel is. „Az államfő megköszönte Kárpátalja lakosságának kitartását és a háborúban végzett segítségnyújtást. Ugyanakkor arra is figyelmeztetett, hogy a korábbi évek tapasztalatai alapján a tél mindig különösen nehéz időszak, ezért

bitunk Szumi és Harkiv megyébe. A következő hetekben további három kamion érkezik hálósákokkal, takarókkal és más nélkülözhetetlen felszerelésekkel. Ezek rendkívül sokat jelenthetnek azok számára, akiknek egyik napról a másikra kell elhagyniuk otthonukat. Ez a segítség valójában a felkészülést szolgálja. Mindannyian azt szeretnénk, hogy a háború mielőbb véget érjen, de amíg ez nem törté-

nik meg, kötelességünk enyhíteni a legkiszolgáltatottabb emberek terheit és erősíteni biztonságérzetüket” – hangsúlyozta.

A püspök kiemelte: az adomány szimbolikus üzenetet is hordoz. „Szeretnénk, ha a frontvonal közelében élők éreznék, hogy Nyugat- és Kelet-Ukrajna között nincsenek áthidalhatatlan távolságok. Szolidaritás, felelősségvállalás és testvéri összetartozás köt össze bennünket. Ahol tudunk, segítünk egymásnak” – fogalmazott.

A Szumi és Harkiv megyéből érkezett képviselők meg-

hatottan mondtak köszönetet mind a Kárpátaljai Református Egyházaknak, mind a Magyar Református Szeretetszolgálatnak.

„Nagyon hálásak vagyunk a Kárpátaljai Református Egyháznak a lelki és anyagi támogatásért. Hálásak vagyunk azért, hogy ilyen távol is barátokra találtunk, akik nemcsak segítséget küldenek, hanem imádkoznak is értünk és a békéért. Köszönjük Magyarország népének is, hogy segítő kezét nyújtott számunkra” – mondta Olekszander Zickin, Harkiv képviselője. Aki keserűen hozzátette: Harkiv lakosai megtanultak együtt élni a háborúval, de megszokni soha nem lehet azt.

Viktoria Halicsenka, Szumi megye képviselője szintén köszönetet mondott a támogatásért, és felidézte, hogy korábban a Kárpátaljai Református Egyház szervezésében gyermekek nyaralhattak Kárpátalján. „Gyermekeink itt tapasztalhatták meg először, hogy az eltérő nyelv és kultúra nem akadály a szeretetnek. Olyan emberektől kaptak figyelmet és gondoskodást, akiket korábban nem is ismertek, mégis valódi testvéreként fogadták őket” – fogalmazott. Beszámolt arról is, hogy térségükben emberek ezrei élnek úgy, hogy a legszükségesebb alapcikkhez, gyógyszerekhez vagy akár élelmiszerekhez is csak korlátozottan jutnak hozzá. A mindennapi megpróbáltatások mellett pedig súlyos lelki terhet is hordoznak. „A frontvonal közelében élő gyermekek olyan dolgokat látnak és tapasztalnak meg, amelyeket nem lenne szabad ismerniük. Meg tudják különböztetni a drónok és rakéták hangját, ugyanakkor nem tudják elképzelni, milyen érzés egy osztályközösség tagjaként, biztonságban ülni az iskolapadban. Ezért különösen megható számunkra, hogy Magyarországról érkezik segítség, és hogy a kárpátaljai magyar közösség is mellettünk áll ezekben a nehéz időkben” – hangsúlyozta.

A résztvevők egyaránt annak a reményüknek adtak hangot, hogy a háború mielőbb véget ér, és az élet visszatérhet a megszokott mederbe. Abban is bíznak, hogy azokkal a barátokkal, akiket a nehéz időkben ismertek meg, a jövőben már békés körülmények között találkozhatnak újra – akár Harkivban, Szumiban vagy Kijevben, azokon a vidékeken, ahol ma még a fegyverek zaja hallatszik, de ahol egyszer ismét a béke és az emberi összetartozás hangja lesz erősebb.

-csongori-

A TehetségPaletta kárpátaljai szemléljén

A talentum útja – önkifejezés, lelkesedés, közösségteremtés

Elejét lásd az 1. oldalon

A szervezők célul tűzték ki, hogy a versenyhelyzetet elkerülve szakmai segítséget kapjanak a résztvevők, s elsősorban önmagukhoz mérve érjenek el fejlődést. A TehetségPaletta kárpátaljai bemutatóján tizennégy amatőr formáció valamint egyén mutatkozott be a tánc, a képzőművészet, a népdalkör illetve kórus kategóriában. A hangulatos alkalomnak a Rákóczi Egyetem átriuma adott otthont.

A bennünk szunnyadó tehetség kibontakoztatását művészeti tevékenység gyakorlatával se-

Kárpátalján is az ASzakkör program, és ebben az évben megjelennek több településen a Petőfi Kulturális Program eseményei. Összességében a II. Rákóczi Ferenc életét bemutató mozgó kiállítás, a Rákóczi 350 busz is begördül tucatnyi iskola udvarára. Munkatársainkkal együtt hiszünk abban, hogy a magyar kultúra megélésével meg tudjuk erősíteni, ellenállóvá tudjuk tenni közösségeinket a XXI. század rendkívül gyors változásokat és bizonytalanságokat hozó közegében. Mi, akik ma itt vagyunk ebben a teremben, valamennyien hiszünk abban, hogy teljes emberi életet csak kulturális önazonosságunkat megőrizve, a művészet eszközszerét meg-

Az ünnepélyes megnyitót követően sorra színpadra léptek a TehetségPaletta résztvevői. A beregszászi Princess balett- és táncstúdió növendékeit számos egyéni és közös produkcióban láthatuk. Valamennyi műsorszám után a mentor, Szilágyi László táncoktató, tánccházvezető, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem docense értékelte a bemutatott műsorszámot. Minden alkalommal elhangzott néhány értékes, előremutató szakmai tanács, és számos biztató szó.

A képzőművészet kategóriában bemutatkozó Kutasi Csaba, fiatal péterfalvai alkotó *Ma-mák* című grafikáit levelében Halasi Csilla, magyarországi képzőművész értékelte. Rámutatott arra, hogy mennyire kiérlelt, érzékeny és elgondolkodtató művekről van szó.

A Kisgejőcéről érkezett Tulipán népdalkör tagjai ezúttal rimóci népdalokat adtak elő. Ivaskovics József mentor, Magyar Örökség-díjas zenetanár, karvezető, zeneszerző, a Credo versenklő együttes vezetője kiemelte, hogy legfőképpen az ilyen nagyszemélyű előadásoknak köszönhető, hogy az elmúlt évszázadok során létrejött több tízezres népdalkincsünk fennmaradt, s ezek éneklésébe, hallgatásába egyre többen lelik örömeiket.

A régi fonók emléket elevenítette fel előadásában a KMKSZ csapi nyugdíjasklubjának népdalköre. Mэгhózzá igencsak hitelesen, hisz a formáció tagjai közül néhányan gyerekkorukban még bizonyára részesei voltak az ilyen nagyszemélyű közösségi alkalmaknak.

Az előadások értékelése, valamint az oklevelek átadása után megnevezték azokat a produkciókat, amelyek képviselhetik Kárpátalját a TehetségPaletta Kárpát-medencei Találkozóján. Ezek szerint a Tulipán népdalkör, valamint a Princess balett- és táncstúdió Pókokcsák című koreográfiája lesz ott Kecskeméten 2026. október 17–18-án.

-ardai-

HITÉLET

Jézus vezet a vándorutadon

„Mózes hit által hagyta oda Egyiptomot, nem félvén a király haragjától, mert erős szívé volt, mintha látta volna a láthatatlant.” (Zsid 11, 27)

Mózes szerette és félté az Urat. Szerette népét, a héber népet. Szegény, üldözött család gyermekeként látott napvilágot. Később, Isten csodálatos gondoskodása folytán, hercegi rangban, a nagy fáraó palotájában töltötte fiatal éveit. Nagy sikerek és nagy jövő várt rá ott. De Mózes jobban szerette a nyomorgó, szenvedő népét, mint önmagát, híres jövőjét, a fáraó pompás udvarát, a biztos sikerek útját.

Mózeset kiskorában istenfő zsidó édesanyja nevelte hitre, hűségére, szeretetre, az egy igaz Isten félelmére! Ez a nevelés, ez a tananyag elég volt Mózesnek egy életre. Nem felejtette el soha. Amikor elérkezett az ideje, inkább vállalta a népével való együtt-nyomorgást, mint a fáraó minden ígéretes ajándékát és a sikereket. Vállalta a pusztai bolyongást, éhezést, szomjazást, fáradtságot, nehéz munkát, és mindemellett, népének lázadásait, értetlenkedéseit, hűtlenkedéseit.

Mózes elkötelezte életét az Úrnak. Hitt, rendíthetetlenül hitt az Úrban. A körülmények sokszor elkeseríthették, visszatéríthették volna útjáról. Mózes tudta, hogy kinek hisz, kit követ, kinek szolgál. Szerette Istent! A láthatatlan Isten, a valóság, a „vagyok” betöltötte életét. Évtizedeken keresztül bolyonganak a pusztában. Kimerülten érkeznek az ígéret földjének határához, Kánaán határához. Követeket, kémeket küld, tizenkettőt, nézzék meg, kémleljék ki, milyen emberek lakják, milyenek a mezők, a földek, a termés. Viszsa is jön tíz nemsokára. „Rettentés az a hely. Félelmetes emberek lakják. Erősek, nagyok, izmosak, sokan vannak, legyőzhetetlenek.”

Na, most mit csinál Mózes? Ijedjen meg, rettegjen, fordítsa vissza a népet Egyiptomba? Szökjön meg előlük és keressen magának egy nyugodt helyet? Nem, nem. Igaz, már fáradt nagyon, de a hite és az emlékezete még ép! Emlékszik, hogy mit ígért az Úr ennek a népnek. Emlékszik a cso-

dákra a fáraó előtt, a tengeri átkeletés, a manna, a fürjek, a víz a sziklából, hát az nem semmi! Azokat nem lehet elfelejteni. Aki cselekedett eddig, a „vagyok” Isten, most is cselekedni fog!

S megérkezik az elmaradt két megfigyelő, Józsué és Káleb, hatalmas gyümölcsöt cipelnek a vállaikon. És beszámolnak ők is: „Magas, nagy emberek lakják, igaz, sokan is vannak, de a föld csodálatos, nézzétek milyen gyümölcsöt terem, izleljétek és higgyetek. Olyan, mint ahogy Isten mondta. Nem erősebbek ezek, mint a fáraó hatalmas serege volt! Akkor sem mi győztünk, hanem az Úr. Menjünk, ne féljünk, kezünkbe fogja adni Isten”. Ez a két ember a lehetetlen, a félelmetes, az ijesztő körülmények mögé is látott. Hittek. És most Mózes hite is új erőre kap. A nagy nehézségek, gondok mögött is meglátta Isten jóságát, a nagy ígéret lehetőségét, a valóságos Kánaánt.

Mit látsz, óriás gondokat, a lehetetlent, a reménytelen, a veszedelmet, a megoldhatatlant? Nézz Jézusra! Remélj a holnapot, a megoldást, amit Ő ad, ne ijedezz és ne rémülj!

Szeret az Úr téged. Menj utána, kövesd az úton, a láthatatlan, az ismeretlen úton! Ő tudja, hol van a határa a te Kánaánodnak, az ígéretnek. Engedd, hogy vezessen! Erősödjön meg a szíved. Most még nem látod a láthatatlant, de ha Jézus irányításának átengeded az életedet, minden szenvedés és fájdalom, félelem ellenére is Ő elvisz a célig. Mert az Ő öröme a te örömed.

Fogd a kezem, Úr Jézus, és vezess az ismeretlen pusztai vándorúton! Rémitenek a hírek, a körülmények, a kilátástalanság, a sok nincs. De hiszek Benned. Emlékszem, mennyi sok jót tettél már életemben. Köszönöm, hogy Te legyőzöd életem óriás problémáit. Segíts szeretni Téged hűségesen! Segíts elhinnem, hogy amit ma én még nem értek és nem látok, Te azt már ismered, és a javamat akarod. Ámen.

(Morzsák I., 1999)

Dr. Tapolyainé Bartha Gizella

gíthetjük a leghatékonyabban, s ez nemcsak fejleszti személyiségünket, hanem örömforrást is jelent azok számára, akik ezt gyakorolják, s egy bizonyos szint felett azoknak is, akik látják és hallják azt – mutatott rá Zalai Mihály, a Nemzeti Művelődési Intézet kiemelt programok igazgatója. – Intézményünk több programjában, így a TehetségPaletta kezdeményezésében is igyekszik a Kárpát-medence valamennyi közösségéhez eljutni. Ennek szellemében évek óta működik

ismerve, használva és megélve érdemes élni, mutatott rá az igazgató.

Mások kultúrájának, s főként más népek lelkületének megértéséhez szükségünk van arra, hogy saját hagyományainkat mélyen ismerjük, hangsúlyozta Orosz Ildikó, a Rákóczi Egyetem elnöke. Aki arra emlékeztetett, hogy az amatőr csoportok működése, akárcsak a múltban, ma is hatalmas közösségformáló erővel bír. Nekünk pedig, különösképpen magyaroknak, az amatőr mozgalmakban rejlő lehetőségeket még inkább ki kell használni.

Horváth Anna alkotóhét a nagycsaládosoknál

Képzelet, önmegvalósítás, sikerélmény

A legendás beregszászi képzőművészről és közéleti személyiségről, Horváth Annáról elnevezett alkotóhét immár negyedik alkalommal kerül megrendezésre a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE) szervezésében. Az egyhetes program idén is a művésznőről elnevezett múzeum és alkotóház mellett található pavilonban mintegy harminc gyerek részvételével zajlott.

Az alkalom ötletgazdája, Tarpai József, a KMNE elnöke érdeklődésünkre elmondta, hogy céljuk a kezdetektől fogva változatlan. Mégpedig az, hogy Horváth Anna szellemiségét, hozzáállását, az általa képviselt értékeket tovább örökössék. Végső soron, hogy a mai tehetséges, a mű-

vészetek iránt fogékony gyerekek kibontakoztassák a jó Istentől kapott talentumukat, s azt a családjuk, a közösségük szolgálatába állítsák.

Kutasi Csaba, a tábor koordinátora beszámolt róla, hogy minden év tematikája egy kicsit más, hisz az oly sokszínű és változatos művészeti kifejezésformák világában fontos, hogy fiataljaink tájékozódjanak, megfelelő fogódzókat kapjanak. Ennek megfelelően a foglalkozások megtartására felkért művészek mindig valami újdonsággal lépnek elő. A hét folyamán Cserniga Gyula és Gogola Zoltán festőművészek új technikák alkalmazási módját mutatták be. Homoki Gábor festő és keramikus az agyagozásban rejlő lehetőségeket tárja fel. Markó Veronika a kézműveskedés során alkalmazható sokszínűsége mutatott rá,

míg Petruszevics Nikolett arra hívja fel a figyelmet, hogy festeni, rajzolni nem csupán papírra, vászonra lehet, hanem például kavicsra és fára is. Emellett számos más, a képzőművészetben használatos technika

– például a quilling, az agamográf, a téglában kialakított mélydombormű stb. mind-mind kipróbálásra kerül. Mert a legfontosabb mégiscsak az, hogy fiataljaink sok mindenben megmériassék magukat, s az alkotói folyamat végén sikerélményhez jussanak.

Ottjártunkkor Cserniga Gyula festőművésszel, református lelkészkel beszélgettünk, aki a festészeti technika alkalmazásának sokszínűségére hívta fel éppen a rábízott gyerekek figyelmét.

– Mivel több növendékkel már tavaly ilyenkor is találkoztunk, velük a formatervezésről, a kompozíció megalkotásáról is gondolatot cseréltünk, és végeztünk egy-két próbát is – mondja beszélgetőpartnerem. Aki fontosnak tartja, hogy a mai fiatalok megélik az alkotás örö-

mét, hisz jelenlegi élethelyzetükben szinte mindenfelől kész megoldásokat, recepteket kínálnak számukra. Nem könnyű ebből a milióból kiszakadni és megvalósítani a saját ötleteket, ám ha közel harminc hasonló érdeklődésű gyerek együtt van, akkor már nagyobb az esély az önmegvalósításra, az izgalmas, sokszínű világ felfedezésére, annak ábrázolására. Hisz szerte körülöttünk mások is erre töreksenek.

Mint megtudtuk, Horváth Anna szellemi-kulturális hagyatékáról nem csupán a szomszédokban található, a művésznőről elnevezett múzeum és alkotóházban ismerkedhetnek meg a tábor résztvevői. A nagyhatású személyiségről gyakran beszél Matl Péter, az egykori tanítvány a ma már Kárpát-medence-szerte ismert szobrászművész. Aki a legtöbbször arra hívja fel a figyelmet, hogy igenis, a szülőföldünkön tudjuk igazán kibontakoztatni tevékenységünket, és akkor válik életünk teljessé, ha minden erőnkkel a szűkebb-tágabb közösségünket, annak felemelkedését szolgáljuk.

-eszenyi-

A Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskola ünnepi zárókoncertjein

Az összetartozás ereje

A Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskolahálózat június 2–5. között Kárpátalja-szerte ünnepi zárókoncerteket szervezett. A rendezvénysorozat 14 helyszínen valósult meg. Ennek keretében belül a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából több mint 2 000 gyermek táncolta el az összetartozás táncát. A Tulipán Tanoda

keit, akik az összetartozás táncának előadásával hitet tettek a kárpátaljai magyarság jövője mellett.

Papp Ferenc, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja Kisgejőcön kiemelte, hogy a Nemzeti Összetartozás Napja a világ magyarságának egységét jelképezi. Bár az országoknak vannak határaik, a nemzetet nem választják el földrajzi korlátok. Külön méltatta

maradt anyanyelvéhez és kulturális örökségéhez. A kultúrát olyan összekötő erőként jellemezte, amely a legnehezebb időkben is megtartja a közösséget. Rámutatott arra, hogy a népzene és a néptánc különleges szerepet tölt be az összetartozás érzésének erősítésében.

Bege Krisztina, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja Ungváron hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Összetartozás Napja egyszerre szolgálja a történelmi emlékezést és a nemzeti egység megerősítését. Beszédében kitért arra is, hogy a háború és a bizonytalanság komoly kihívások elé állítja a kárpátaljai családokat. Örömtelnek nevezte ugyanakkor, hogy a magyar intézmények, köztük a Tulipán Tanoda, továbbra is működnek és közösséget építenek.

Az összetartozás táncát mutatják be a magyar közösség erejét és összetartozását. A gyermekek fellépését az összetartozás élő bizonyítékának nevezte, amelyben egyszerre jelenik meg

ünnepi rendezvénysorozata és zárókoncertjei a MOL-ÚJ Európa Alapítvány Határtalan Nyár rendezvénysorozatának keretében, a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. közreműködésével valósult meg.

A helyszíneken először a gyermekek eltáncolták az összetartozás táncát, majd bemutatták egy zárókoncert keretében, amit egész éven tanultak. Láthattunk és hallhattunk többek között mezőföldi, nyírségi, dunamenti és zabolajai népdalokat; dunántúli, moldvai, gömöri, vasvári, szilágyi, dél-dunántúli, viski és nagydobronyi dallamokat hegedűn és népi furulyán; beregi, rábaközi, nagydobronyi, székelyvajai, szatmári és pünkösdi párosító dallamokat citerán; csallóközi, rábaközi, felvidéki, kárpátaljai, somogyi és galgamenti gyermekjátékokat és táncokat; rábaközi, nyírségi, sárközi, szatmári, somogyi, felcsíki, viski, kanász-, üveges-, bogyszlói, bukovinai és nagyecsedti táncokat; galgamenti dallamokat; viski lassú és friss csárdást; szatmári és kalotaszegi népdalokat harmonikán és cimbalmon; továbbá magyar népdalcsokrokat, valamint magyar népi játékokat és mondókat.

A Tulipán Tanoda hálózatának ünnepi rendezvénysorozata és zárókoncertje minden helyszínen a történelmi egyházak képviselői Isten áldását kérték a közös alkalomra és a jelenlévők életére.

Gyebnár István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja Nagyszőlősen a Nemzeti Összetartozás Napján arra emlékeztetett, hogy a trianoni döntés a kárpátaljai magyarság számára is hosszú évtizedeken át tartó megpróbáltatásokat hozott. Hangsúlyozta, hogy június 4-e ma már nem csupán a veszteség, hanem a nemzeti összetartozás ünnepe. Kiemelte, hogy a magyar nemzetet a közös kultúra és identitás köti össze, függetlenül az államhatároktól. A jelenlegi, háborúval terhelt időszakban különösen fontosnak nevezte azokat az alkalmakat, amelyek erősítik a közösségi összetartozást. Méltatta a Tulipán Tanoda növendé-

keket, akik az összetartozás táncával mutatják be a magyar közösség erejét és összetartozását.

A gyermekek fellépését az összetartozás élő bizonyítékának nevezte, amelyben egyszerre jelenik meg

tozását. Rámutatott arra, hogy a magyar nyelv, kultúra, zene és tánc továbbadása kulcsfontosságú a nemzeti identitás megőrzésében. Ebben a munkában a Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskola kiemelkedő szerepet vállal Kárpátalján.

Ozsváth András, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának külgazdasági attaséja Kajdanón arról beszélt, hogy a magyar néptánc és népzene nemcsak kulturális örökség, hanem a közösségi összetartozás egyik legerősebb kifejezője is. Rámutatott arra, hogy a közösségi intézmények meghatározó szerepet töltenek be a kárpátaljai magyarság életében. Különösen fontosnak nevezte, hogy Kárpátalján a nehéz körülmények ellenére a magyar intézmények nyitva tartanak és fejlődnek. Kiemelte, hogy a Tulipán Tanoda munkájának köszönhetően olyan gyermekek és fiatalok nevelkednek, akik természetes módon kötődnek a magyar népi kultúrához.

Baracsi Zsuzsanna, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja Tiszakeresztúrbán elmondta: a Nemzeti Összetartozás Napja a nemzeti egység és a közös identitás ünnepe. Beszédében hangsúlyozta, hogy a közös nyelv, kultúra és hagyomány minden magyart összeköt, bárhol éljen a világban. Kiemelte, hogy a kárpátaljai magyarság az évszázadok során hű

a múlt öröksége és a jövő reménye.

Fülöp Andrea, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja Nagydobronyban az összetartozás jelentőségéről beszélt. Kiemel-

te, hogy minden ember több közösséghez is tartozik, amelyek identitásának fontos részét képezik. Hangsúlyozta, hogy a magyarságot közös történelme, hagyományai és kulturális értékei kötik össze. A Tulipán Tanoda növendékeinek közös táncát az összetartozás egyik legszebb kifejeződésének nevezte.

Vida László, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja Beregszászban hangsúlyozta, hogy a néptánc és a népzene a

magyar kulturális örökség alapvető része, amely összeköti a nemzetreseket. Különleges jelentőségűnek nevezte, hogy Kárpátalján a Nemzeti Összetartozás Napját néptáncal ünneplik. Rámutatott, hogy a közös tánc nemcsak művészeti élmény, hanem az összetartozás érzésének megerősítése is.

„Az összetartozás táncát az egységet szimbolizálja, amely a felvidéki Dunamocs településről indult, és a Pozsony környéki falvak polgári táncainak elemeit is megőrizte. A polka, amely szláv és sváb hatásokat is hordoz, jól mutatja a Kárpát-medence sokszínű, mégis összekapcsolódó kulturális világát, ahol az emberek egymás mellett élve tanultak egymástól. Amit ma itt látunk, és amit ti, gyerekek eltáncoltatok, az nemcsak hagyományörzés, hanem annak bizonyítása is, hogy egykor egy országban éltünk, amelyet 1920. június 4-én úgy szakítottak szét, hogy az érintetteket nem kérdezték meg. Mégis igaz Ady Endre gondolata: „az élet él és élni akar”, és ezt ma a fiatalok bizonyítják, akik tovább viszik a hagyományokat. 106 évvel a történelmi események után is ugyanazon a földön élünk, ugyanazt a kultúrát beszéljük, táncoljuk és éljük meg, és reményt ad, hogy vannak fiatalok, akik ezt tovább viszik” – hangsúlyozta Orosz Ildikó.

Dobsa István, a KMKSZ Nagyszőlősi Járási Középszintű Szervezetének elnöke kiemelte,

hogy június 4-e a magyar történelem egyik meghatározó dátuma, amely 2010 óta a Nemzeti Összetartozás Napjaként is az egység üzenetét hordozza. Hangsúlyozta, hogy a kárpátaljai magyar közösség számára az összetartozás nem elvont fogalom, hanem a mindennapokban megélt közösségi erő.

„A magyar nemzetnek az elmúlt évszázadokban számtalan oka volt a szomorúságra, különösen itt, Kárpátalján, ahol a múlt és a jelen is sok kihívást tartogat, mégis mindig van ok arra,

ra biztonságos és magyar oktatási környezetet biztosítsunk, és mindent megtegyünk azért, hogy megmaradjon a közösségünk” – hangsúlyozta Rezes József, a KMKSZ Ungvári Városi Alapszervezetének elnöke az Ung-parti városban.

„Számomra különösen meghatározó élmény volt, amikor az összetartozás táncát láttam, hiszen mintegy 100–120 gyermek táncolt itt, Visken együtt, köztük magyar anyanyelvűek, ukrán anyanyelvűek és más közösségekből érkező fiatalok is. Ez is világosan bizonyítja, hogy a kultúra és a közös élmény képes összekötni bennünket, függetlenül attól, ki honnan érkezik. Ezek az alkalmak mutatják meg igazán, mit jelent az összetartozás, és ezért különösen fontos, hogy minél több ilyen közösségi esemény valósuljon meg a jövőben is” – hangsúlyozta Benedek Imre, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség felső-Tisza-vidéki régiójának elnöke.

„Együtt örömben, hitben és szeretetben. Ez a nap egy szomorú történelmi esemény emlékére épül, ugyanakkor ma már arra is lehetőséget ad, hogy együtt legyünk, együtt emlékezzünk, és megerősítsük az összetartozás érzését. A múlton nem tudunk változtatni, de az emlékezés módján igen, ezért fontos, hogy úgy örizzük meg a múlt tanulságait, hogy közben erősítsük a közösséget, és megéljük azt, hogy bár határok választanak el bennünket, lélekben mégis egyek vagyunk. A mai napon fellépő gyermekek ezt különösen szépen bizonyítják, hiszen csodálatos műsorokkal azt üzenik, hogy van jövőnk, van reményünk, és van folytatás” – mondta Nagyberegi Lőrincz Péter, az Együtt Nagyberegiért civil szervezet elnöke.

„Négy évvel ezelőtt Orosz Ildikó elnök asszony hívta fel a figyelmünket egy felvidéki, Dunamocsról induló nemes kezdeményezésre, amely arról szól, hogy óvodások és iskolások egy polgári tánc bemutatásával kívánják emlékeztetni a Nemzeti Összetartozás Napját, eltáncolva az összetartozás táncát. Nagyon örülök, hogy csatlakoztunk ehhez a felhíváshoz, hiszen évről évre egyre több helyszínen, egyre több gyermekkel sikerül megvalósítani ezt a rendezvénysorozatot, amely mára egy szép közösség-építő eseményé vált. A tánc ereje hirdeti határokon innen és túl nemzeti összetartozásunkat, amely megmaradásunk egyik legfontosabb

zálaga itt, a szülőföldünkön. A magyar nemzetet ugyan földrajzi határok választják el, de összeköti közös nyelvünk, kultúránk, hagyományaink és az egymás iránti felelősségünk is. Különösen fontos, hogy ezeket az értékeket továbbadjuk gyermekeinknek, hiszen bennük él tovább közösségünk jövője” – összegzett Kepics Andzsélik, a Tulipán Tanoda Magyar Népművészeti Iskola hálózatának igazgatója.

K.V.

Eladó családi ház Ópályi központjában! 100 m², szoba, konyha, spájz, fürdőszoba, kazánház. Gáz- és vegyestűzelés. Vásárosnaménytől 20 km, Mátészalkától 5 km. Irányár 25 millió forint. Mobil: +3620-4367773 telefonszámon.

Eladó egy elektromos Kárpáti sütő. Mob.: 095-3260426. ***

Új vetőgép eladó. Mob.: 095-3260426. ***

Munkácson, Várpálánkán eladó egy családi ház, pince, udvar, gyümölcsöskert. Mob.: 099-3515519, 095-3260426. ***

Eladó egy nagy női bicikli, valamint egy összecsatolható kis bicikli. Mob.: 066-5606813. ***

Eladó 2 darab vadonatúj ajtó 60x200 cm. Mob.: 095-3260426.

Magyarországi munkavégzésre veszünk fel dolgozót, istálló munkára, lovak ellátására. A munkahelyet hosszú távon tudjuk biztosítani. Megbízható dolgozó jelentkezését várjuk, aki hosszú távon, stabil munkahelyen szeretne dolgozni. A munkahelyen teljes ellátást biztosítunk, amiben benne van teljes étkezés egész napra és szállás. Fizetés egy hónapra: 400.000 Ft. és a teljes ellátás. Jelentkezését a következő telefonon várjuk: +3620-955-1012.

БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНІ РОБОТИ:
ВОДОПРОВІДИ, КАНАЛІЗАЦІЙНІ МЕРЕЖИ, ОЧИСТНІ СПОРУДИ

РЕАЛІЗАЦІЯ
ПОЛІЕТИЛЕНОВИХ ТРУБ; З'ЄДНУВАЛЬНИХ ДЕТАЛЕЙ ЗАПІРНОЇ АРМАТУРИ; ЗВАРЮВАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ (отт та розарді); ЗАЛІЗОБЕТОННІ ВИРОБИ (АРМОВАНІ КИЛЬЦЯ, ПЛИТИ)

РОБОТИ ЕКСКАВАТОРА, АСЕНІЗАЦІЙНІ РОБОТИ
ВИКОНУЄМО ПРОКОЛИ ГРУНТУ ПІД ТРУБОВІДВОДИ ТА ПРОЧИСТКИ КАНАЛІЗАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

м. Виноградів, вул. Борзанська, 30

068 347 01 33 • 097 376 98 84

Kárpátaljai Lelki Elsősegély Telefonszolgálat
095-600-8005 / 097-600-8005
Bizalommal hívhat minket!

Telefonáljon, ha úgy érzi, nincs kivel megbeszélnie a magánéleti, munkahelyi, életvezetési gondjait! Ha úgy érzi, elakadt a megoldások keresése során. Ha úgy érzi, kell egy kívülálló, aki segít eligazodni az összekuszálódott szálak között. Ha úgy érzi, nincs értelme az életének. Ha sötét gondolatok gyötrik!

Bárki – Ön is – lehet bajban, kétségben. Bátran hívja telefonszámainkat, éjjel-nappal várjuk hívását! Biztassa erre ismerőseit is, akiket az élet terhe nyom!

Tájékozódjon a nagyvilág és Kárpátalja híreiről!

karpatinfo.net
Hírek, információk, szórakozás

Olvassa minden nap a karpatinfo.net oldalt INTERNETEN!

Legfrissebb Hírek Kárpátaljai Hírek Gazdaság Érdekes Magazin

karpatinfo.net

Felhívás – II. ZeneVarázslat klasszikuszeneti tábora

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány második alkalommal hirdeti meg a ZeneVarázslat klasszikuszeneti tábort.

A táborba 8–16 éves kor közötti zeneiskolai oktatásban legalább 1 éve résztvevő fiatalok jelentkezését várjuk. **A tábor ideje: 2026. augusztus 10–15.**

Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem (Beregszász, Kossuth tér 6.)

A tábor szakmai szervezője Várnagy Andrea, Magyarország Érdemes Művésze, Liszt Ferenc- és Budapest Márka-díjas zongoraművész, a ZeneVarázslat mozgalom megalapítója.

Ha valamilyen klasszikus hangszeren játszol, érdekel a komolyzene világa és szívesen fejlesztenéd magad, akkor jelentkezz!

Jelentkezési határidő: 2026. június 8.

A tábor maximális létszáma 70 fő: 45 fő (diák) + 15 fő (zenetanár) + 10 szakember, így a jelentkezéseket beérkezési sorrendben rögzítjük. Amint a keretszám betelik, a rendszer lezár és további jelentkezéseket nem fogad.

Jelentkezni elektronikus úton egy jelentkezési adatlap kitöltésével lehet. A táborban minden fiatal felkészítő tanárával vehet részt, melyet köteles jelezni az űrlap kitöltésével.

A táborban csak azok vehetnek részt, akik rendelkeznek a tábor kezdési időpontjánál legfeljebb három nappal korábban kiállított 079/o számú orvosi igazolással.

Szakcsoportok: zongora, harmonika, fúvósok és vonósok.

A foglalkozások csoportonként 30 órában zajlanának. A tábor során plenáris zeneművelődési előadások, csoportos foglalkozások is megvalósulnak.

Elérhetőségünk: „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány 90202 Beregszász, Kossuth tér 6. Tel.: 0038031-2-42-50-12 (159-es mellék) honlap: www.genius-ja.uz.ua e-mail: zenevarazslat@gmail.com Jelentkezni az alábbi linken lehetséges: https://forms.gle/6JLP63gZauhqP4A48 A II. ZeneVarázslat klasszikus zeneti tábora megvalósulását a Nemzeti Kulturális Alap támogatja.

JELENTKEZÉSI LEHETŐSÉG

GENIUS KÉZILABDA TEHETSÉGGONDOZÁS 2026/2027-ES TANÉV

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2026. AUGUSZTUS 10.
15.00 óra (közép-európai idő)

Jelentkezz!

Bővebb információ az alábbi elérhetőségeken kapható munkanapokon 08.00-16.00 óra között:
kezilabdaspport.genius@gmail.com www.genius-ja.uz.ua

Радіо Пульс FM 92.1

A TE RITMUSOD

www.pulzusfm.eu

KRIMI
Viperamarás miatt került kórházba egy 74 éves nő Kárpátalján

Kígyómarás miatt szállították kórházba egy 74 éves nőt a kárpátaljai Ökörmező településen. Az előzetes információk szerint a nyugdíjast egy kárpáti vipera marta meg saját udvarán.

Az eset akkor történt, amikor a nő egy széken ült az udvarán. A marást követően saját maga próbálta kiszívni a mérget, a mentőszolgálat szakemberei azonban hangsúlyozták, hogy ez a módszer nem hatékony, sőt akár ronthatja is a sérült állapotát.

A helyszínrre érkező mentősök a vizsgálat során a kézfej és az ajkak duzzanatát, légszomjat, hányingert, valamint alacsony, mindössze 87 százalékos oxigénszaturációt állapítottak meg.

A mentőegység a szakmai protokollnak megfelelően látta el a beteget: stabilizálták az állapotát, oxigénterápiát alkalmaztak, vénakanült helyeztek be, ellátták a sérülést, valamint rögzítették az érintett végtagot. Az elsősegélynyújtást követően a nőt az ökörmezői kórházba szállították, ahol állapotát kielégítőnek találták.

Halálos kimenetelű baleset történt Szolyva közelében

Két személy vesztette életét abban a közlekedési balesetben, ami június 3-án este történt a Munkácsi járásban.

A rendőrség arról adott tájékoztatást, hogy Szolyva közelében egy Yamaha típusú motorkefépár vezetője két kamion előzésébe kezdett, azonban már nem volt ideje visszasorolni a saját sávjába, és frontálisan ütközött egy szembejövő nyergesvontatóval. Az ütközés következtében a

33 éves beregszentmiklósi férfi, valamint a motorkefépár 42 éves utasa is az életét vesztette.

A helyszínrre érkező mentősök már csak a halál beállt állapotot találtak meg. A Volvo kamion vezetőjéről kiderült, hogy szabályosan közlekedett, nem fogyasztott alkoholt, józan volt a baleset ideje alatt.

A hatóság halálos kimenetellel végződő közlekedési baleset okozása miatt indított büntetőjogi eljárást.

Fakivágás közben meghalt egy férfi

A tragikus helyzet egy félreeső hegyvidéki területen történt, Vucskómező (Vucskovo) falu közelében. A férfira rádőlt egy fa, amit épp vágott. Erőből Hanna Dan rendőrségi szövívő számolt be.

Sajnos az élettel öszegegyeztetetlen súlyos sérülések miatt az áldozat az orvosok kérésére előtt meghalt. A mentős csapat pszichológiai támogatást nyújtott az elhunyt hozzátartozóinak, akik vele voltak az erdőben. Az orvosok a katasztrófavédelmi dolgozókkal együtt segítették a hozzátartozókat.

Konyhai baleset Szolyván: kiskorú sérült meg

Szolyván egy 16 éves lány súlyos kézsérülést szenvedett, miközben konyhai munkát végzett. A baleset következtében a bal kéz hüvelykujjának részleges amputációja történt.

A segélyhívást követően a szolyvai sürgősségi mentőszolgálat azonnal kivonult a mentőegység, amely gyors beavatkozást végzett. A mentők ellátták a sérültet, majd sürgősen a Szolyvai Központi Kórházba szállították további vizsgálatra és kezelésre. Az orvosi csapat szerint a gyors ellátás kulcsfontosságú volt a sérülés súlyossága miatt. Az eset kapcsán a hatóságok ismét felhívták a figyelmet a konyhai biztonsági szabályok betartására: a figyelmetlenség, az eszközök helytelen használata és a kapkodás könnyen vezethet súlyos balesetekhez.

Még több krimi a KARPATINFO.NET OLDALON

Köszöntjük Paulina nevű olvasóinkat! Hétfő Június 22.

RTL 18:25 Nemzeti Sporthíradó 18:35 Időjárás-jelentés 18:40 Pollenjelentés 18:41 Magyar népmesék 18:55 Fekete szív- A Sansalan család titka... 04:30 Teleshop 05:00 Castle Amerikai sorozat 06:00 Reggeli 09:15 Született feleségek Amerikai sorozat 10:15 Teleshop 10:45 Csoda Manhattanben Amerikai sorozat 11:40 The Floor - Csak egy maradhat Amerikai sorozat 13:00 RTL Híradó 13:35 Chicago Med Amerikai sorozat 14:40 Barátok közt Magyar sorozat 15:05 Barátok közt Magyar sorozat 15:40 Castle Amerikai sorozat 16:35 Drága örökösök - A visszatérés Magyar sorozat 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 The Floor - Csak egy maradhat Magyar sorozat 21:25 A mi kis falunk Magyar sorozat 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:15 CSI: Miami helyszínelők Amerikai sorozat 00:15 CSI: A helyszínelők Kanadai-am. sor. 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokka 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 13:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 14:35 Aurora angyala Mexikói dráma sor. 15:40 Isztambuli árva Török dráma sor. 16:45 Távoli város Török dráma sor. 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 20:00 Szerencsekerék 22:00 Angyalbörben Magy. vigjáték sor. 23:20 Korhatáros szerelem Magy. romantikus sor. 00:25 Tények extra 01:00 A hegyi doktor újra rendel Német dráma sor. 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:40 Pollenjelentés 07:15 Unser Bildschirm 07:40 Öt kontinens 08:10 Bor, mámor, szerelem 21:00 Híradó 21:22 V4 híradó 21:35 Vár a Kárpát-medence 07:45 Nemzeti Sporthíradó 08:00 Góóó! 09:15 Nyíltvízi úszó világkupa 10:30 Nemzeti Sporthíradó 10:45 FIFA labdarúgó világbajnokság 12:45 FIFA labdarúgó világbajnokság - összefoglaló 13:00 Nemzeti Sporthíradó 13:15 FIFA labdarúgó világbajnokság 15:15 FIFA labdarúgó világbajnokság - összefoglaló 16:15 FIFA labdarúgó világbajnokság - összefoglaló 18:00 Híradó

Köszöntjük Zoltán nevű olvasóinkat! Kedd Június 23.

RTL 18:25 Nemzeti Sporthíradó 18:35 Időjárás-jelentés 18:40 Pollenjelentés 18:41 Magyar népmesék 18:55 Fekete szív- A Sansalan család titka... 04:30 Teleshop 05:00 Castle Amerikai sorozat 06:00 Reggeli 09:15 Született feleségek Amerikai sorozat 10:15 Teleshop 10:50 Csoda Manhattanben Amerikai sorozat 11:40 The Floor - Csak egy maradhat Amerikai sorozat 13:00 RTL Híradó 13:35 Chicago Med Amerikai sorozat 14:40 Barátok közt Magyar sorozat 15:05 Barátok közt Magyar sorozat 15:40 Castle Amerikai sorozat 16:40 Drága örökösök - A visszatérés Magyar sorozat 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 The Floor - Csak egy maradhat Magyar sorozat 21:25 A mi kis falunk Magyar sorozat 22:45 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:15 Házon kívül 00:20 CSI: A helyszínelők Kanadai-am. sor. 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokka 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 13:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 14:35 Aurora angyala Mexikói dráma sor. 15:40 Isztambuli árva Török dráma sor. 16:45 Távoli város Török dráma sor. 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 20:00 Szerencsekerék 22:00 Angyalbörben Magy. vigjáték sor. 23:20 Korhatáros szerelem Magy. romantikus sor. 00:25 Tények extra 01:00 A hegyi doktor újra rendel Német dráma sor. 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:40 Pollenjelentés 07:15 Unser Bildschirm 07:40 Öt kontinens 08:10 Bor, mámor, szerelem 09:05 Fekete szív- A Sansalan család titka 09:55 Egy Perc Híradó 10:00 Nyár'26 11:55 Nagy pillanatok 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 12:50 Vár a Kárpát-medence 13:00 Az ígért ára Portugál tévéfilm-sor. 13:50 A világ egy terített asztal 14:20 Egy Perc Híradó 14:23 Időjárás-jelentés 14:30 Ridikül 15:30 Önök kérték! 16:00 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 16:50 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 17:40 Nagy pillanatok 17:50 Vár a Kárpát-medence 18:00 Híradó

Köszöntjük Iván nevű olvasóinkat! Szerda Június 24.

RTL 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti Sporthíradó 18:35 Időjárás-jelentés 18:40 Pollenjelentés 18:41 Magyar népmesék 18:55 Fekete szív- A Sansalan család titka... 04:30 Teleshop 05:00 Castle Amerikai sorozat 06:00 Reggeli 09:15 Született feleségek Amerikai sorozat 10:15 Teleshop 10:45 Csoda Manhattanben Amerikai sorozat 11:40 The Floor - Csak egy maradhat Amerikai sorozat 13:00 RTL Híradó 13:35 Chicago Med Amerikai sorozat 14:40 Barátok közt Magyar sorozat 15:05 Barátok közt Magyar sorozat 15:40 Castle Amerikai sorozat 16:40 Drága örökösök - A visszatérés Magyar sorozat 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 The Floor - Csak egy maradhat Magyar sorozat 21:25 A mi kis falunk Magyar sorozat 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:15 CSI: Miami helyszínelők Amerikai sorozat 00:15 CSI: A helyszínelők Kanadai-am. sor. 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokka 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 13:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 14:35 Aurora angyala Mexikói dráma sor. 15:40 Isztambuli árva Török dráma sor. 16:45 Távoli város Török dráma sor. 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 20:00 Szerencsekerék 22:00 Angyalbörben Magy. vigjáték sor. 23:20 Korhatáros szerelem Magy. romantikus sor. 00:25 Tények extra 01:00 A hegyi doktor újra rendel Német dráma sor. 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:40 Pollenjelentés 06:45 Hrvatska Kronika 07:10 Ecranul nostru 07:45 Mesteremberleszek 08:15 Bor, mámor, szerelem 09:05 Fekete szív- A Sansalan család titka 09:55 Egy Perc Híradó 10:00 Nyár'26 11:55 Nagy pillanatok 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 12:50 Vár a Kárpát-medence 13:00 Az ígért ára Portugál tévéfilm-sor. 13:50 A világ egy terített asztal 14:20 Egy Perc Híradó 14:22 Időjárás-jelentés 14:30 Ridikül 15:25 Önök kérték! 16:00 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 16:50 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 17:40 Nagy pillanatok 17:50 Vár a Kárpát-medence 18:00 Híradó

Köszöntjük Vilmos nevű olvasóinkat! Csütörtök Június 25.

RTL 17:50 Vár a Kárpát-medence 18:00 Híradó 18:25 Nemzeti Sporthíradó 18:35 Időjárás-jelentés 18:40 Pollenjelentés 18:41 Magyar népmesék 18:55 Fekete szív- A Sansalan család titka... 04:30 Teleshop 05:00 Castle Amerikai sorozat 06:00 Reggeli 09:15 Dr. House Amerikai sorozat 10:15 Teleshop 10:45 Csoda Manhattanben Amerikai sorozat 11:40 The Floor - Csak egy maradhat Amerikai sorozat 13:00 RTL Híradó 13:35 Chicago Med Amerikai sorozat 14:40 Barátok közt Magyar sorozat 15:05 Barátok közt Magyar sorozat 15:40 Castle Amerikai sorozat 16:40 Drága örökösök - A visszatérés Magyar sorozat 18:00 RTL Híradó - Esti kiadás 18:55 Fókusz 20:00 The Floor - Csak egy maradhat Magyar sorozat 21:25 A mi kis falunk Magyar sorozat 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás 23:10 CSI: Miami helyszínelők Amerikai sorozat 00:10 CSI: A helyszínelők Kanadai-am. sor. 05:20 Családi titkok 06:15 Mokka 08:45 Mokka 09:40 Teleshop 11:20 Csapdába csalva 12:00 Tények délben 12:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 13:30 Rex felügyelő Osztrák krimi sor. 14:35 Aurora angyala Mexikói dráma sor. 15:40 Isztambuli árva Török dráma sor. 16:45 Távoli város Török dráma sor. 18:00 Tények 18:45 Tények Plusz 20:00 Szerencsekerék 22:00 Angyalbörben Magy. vigjáték sor. 23:20 Korhatáros szerelem Magy. romantikus sor. 00:25 Tények extra 01:00 A hegyi doktor újra rendel Német dráma sor. 05:58 Mindennapi 06:00 Híradó 06:30 Nemzeti Sporthíradó 06:35 Időjárás-jelentés 06:40 Pollenjelentés 06:45 Barangolások 07:10 P'amende 07:40 Erdei utakon 08:15 Bor, mámor, szerelem 09:05 Fekete szív- A Sansalan család titka 09:55 Egy Perc Híradó 10:00 Nyár'26 11:55 Nagy pillanatok 12:00 Déli harangszó 12:01 Híradó 12:35 Nemzeti Sporthíradó 12:45 Időjárás-jelentés 12:49 Agenda plusz 12:50 Vár a Kárpát-medence 13:00 Az ígért ára Portugál tévéfilm-sor. 13:50 A világ egy terített asztal 14:20 Egy Perc Híradó 14:23 Időjárás-jelentés 14:30 Ridikül 15:25 Önök kérték! 16:00 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 16:55 Titkok tengere Török tévéfilm-sor. 17:40 SzerencsePerc 17:44 Nagy pillanatok

Hogyan irtható ki a gyepből a tarack?

A tarackkal folytatott harc a kertés háztartások egyik legmakacsabb problémája. Ez a gyöktörzssel terjedő, agresszív gyomnövény képes teljesen eluralkodni a gondosan gondozott pázsit felett. Mégis miért olyan nehéz kiirtani?

A tarack, vagyis a tarackbúza (*Elymus repens*) éppen úgy egyszikű növény, mint a legtöbb pázsitfű. Emiatt a szokványos szelektív gyomirtó szerek nem használhatók, hiszen ezek a gyepet is károsítják. A kényszerűen kíméletes vegyszerhasználat miatt maradnak a kézi módszerek – viszont ezek idő- és munkáigényesek.

Kézi irthatás: csak alaposan és türelemmel!

Az egyik lehetőség, hogy keskeny pengéjű gyomirtó ásóval vagy ún. gyomkiszedő kanállal egyenként emeljük ki a taracktöveket. Igyekezzünk minél több oldalhajtást, sarjait is kihúzni – ha egyetlen darab a talajban marad, a tarack ismét terjedni kezd.

Ez a módszer főként kisebb fertőzöttség esetén lehet hatékony. Fontos, hogy ne csak a felszínen látható leveleket távolítsuk el, hanem a talajban futó gyökérrészeket is.

Az igazi megoldás: teljes gyepmegújítás

Ha a gyep nagy része tarackkal fertőzött, a legbiztosabb megoldás a teljes terület felásása. Ezután kézzel és gereblyével rendkívül gondosan szedjük ki a talajból a tarack minden gyökérrészét. Ez kimerítő, de megéri a fáradságot.

A talaj előkészítése után friss fűmag vetésével érdemes új gyepet telepíteni. A megfelelő fűmagkeverék kiválasztásával és az ápolásra fordított figyelemmel tartós, szép pázsitot kaphatunk vissza – tarack nélkül.

A tarack elleni harcban a kulcsszavak: türelem, alaposág és kitartás. Aki egyszer rászánja magát az alapos munkára, hosszú távon örömet lel majd a gyönyörű, tarackmentes gyepben.

Kullancsok ellen okosan

A természet közelsége feltölti, kikapcsol és élményekkel gazdagítja – különösen igaz ez a mondás gyermekek, kirándulók és hobbikertészek számára. Ugyanakkor fontos tisztában lenni azzal is, hogy a szabadban töltött idő együtt járhat bizonyos egészségügyi kockázatokkal. A kullancsok jelenléte ma már nemcsak az erdők mélyén, hanem kertekben, parkokban, játszótérek közelében is valós veszélyt jelent.

A kullancsok vérszívásuk során több betegséget is terjeszthetnek, a legismertebbek közé tartozik a Lyme-kór és a vírusos agyvelőgyulladás. Éppen ezért kiemelten fontos a megelőzés, különösen azoknál, akik gyakran mozognak a szabadban.

Kirándulás vagy kerti mun-

mes mielőbb átöltözni, zuhanyozni, és a ruhát átnézni vagy magasabb hőfokon kimosni, mert ezzel a rejtve maradt kullancsok is eltávolíthatók.

Ne csak magunkra, hanem kedvenceinkre is gondoljunk: ha velünk tartottak, őket is vizsgáljuk át alaposan, nem hoztak-e magukkal haza kérésztel vendégeket.

Ha kullancsot találunk, azt minél hamarabb ki kell szedni csipesszel, úgy, hogy a bőrhöz minél közelebb fogjuk meg. A korai eltávolítás jelentősen csökkenti a fertőzés kockázatát, ezért fontos, hogy minden családban legyen kullancseltávolító csipesz. Az eltávolítás a házi kedvencek esetében is elengedhetetlen.

A megelőzés része lehet a védőoltás is: a kullancs által terjesztett vírusos agyvelőgyulladás el-

ka során ajánlott zárt ruházatot viselni: hosszú ujjú felsőt, hosszúnadrágot és világos színű ruhát, amelyen könnyebb észrevenni az élősködőket. A nadrágszár zokniba tűrése szintén egyszerű, mégis hatékony módszer lehet.

A kerttulajdonosok is sokat tehetnek a kockázat csökkentéséért: a rendszeres fűnyírás, a bozótos részek megszüntetése, az avar eltakarítása mind hozzájárulhat a kullancsok számának visszaszorításához.

Gyermekek esetében a felnőtt felelőssége különösen nagy. Egy erdei séta vagy játszótéri program után elengedhetetlen a család minden tagjának alapos átvizsgálása, figyelve a hajlatokra, a fejbőrre és a fül mögötti területekre. Hazatérés után érde-

len létezik hatékony vakcina, amely különösen ajánlott természetjáróknak és szabadtéri munkát végzőknek. Emellett kullancsriasztó készítmények használata is javasolt. A háziállatok esetében szintén számos készítmény (például nyakörv, spot-on, tabletta) elérhető. Válasszuk a családi kedvenc szokásaihoz illő megoldást, hogy biztosítsuk számára a megfelelő védelmet.

A kullancscsípések megelőzése nem igényel bonyolult lépéseket, mégis nagyban hozzájárulhat egészségünk megőrzéséhez. A tudatosság nem elveszi a természetben töltött idő örömet, hanem biztonságosabbá teszi azt – gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

balintgazda.hu

Júniusi kerti teendők, amelyeket nem halogathatunk

A tavaszi rohammunka után júniusban is számtalan feladat vár ránk a kertben. Igaz, ilyenkor már megkezdődik a termények betakarítása is, ami bőséges jutalmat nyújt a kert ápolására fordított fáradságért.

Érik a szamóca

Ilyen jutalomtermény a szamóca (a piacon következetesen földiepernek nevezik), amelynek a fő szezonya most van, hadd essék tehát először erről a korai, zamatos, illatos gyümölcsről szó.

A szamócabokrokat naponta alaposan meg kell nézni és az érett gyümölcsöket rövid kocsánnyal kell leszedni. Az öntözővíztől vagy az esőtől nedves gyümölcs, különösen, ha kocsány nélkül választják le a bokorról, nagyon gyorsan rothad. A szamóca nem utóérő gyümölcs, tehát csak a tökéletesen beérett gyümölcsöt érdemes leszedni, viszont az érett gyümölcs ne maradjon a bokron, mert gyorsan meglepi a szürkepenész, amely azután a többi gyümölcsökre is átterjed.

A termés betakarítása után is szükség van a szamócabokrok gondozására; ahhoz, hogy jövőre is gazdag termést takarítsunk be, az idén öntözni és táplálni kell a bokrocskákat, hogy a nyári, egészséges lombzatuk elegendő tápanyagot tudjon felhalmozni a termőrétegek kifejlesztéséhez. Ha a leveleken egy betegség kerek, sötét foltjait észleljük, akkor permetezzük meg a szamóca-ágyást gombaölő szerrel. Kedvező időjárás esetén már júniusban elkezdődik az indák fejlődése; ezek legyökerezését elősegíti, ha az inda szárát kevés földdel a talajhoz rögzítjük. A gyökereket szamócapalántákat augusztusban telepíthetjük az új ágyásba.

Az őszibaracknak sok ellensége van

Az őszibarackfákat most sokféle károsodás veszélyezteti: esős időben újból megjelenhet a levélfodrosodás, a lisztharmat, a rovarkártevők közül pedig a levéltetű és a keleti gyümölcsmoly. Ezek ellen permetezéssel kell védekezni, gondosan ügyelve az élelmezéségszégi várakozási idő betartására, vagyis csak olyan permetezőszert

szabad használni, amelynek a hatóanyaga a gyümölcs éréséig teljesen elenyészik. Az őszibarackot – a szamócahoz hasonlóan – a családi kertből teljesen éretten szüreteljük le, mert a gyümölcsök ebben az állapotukban a legízletesebbek, a legédesebbek és a legszebbek!

A paradicsom legyen finom és illatos

Egyre erősödik a fogyasztóknak az az igénye, hogy jó ízű, illatos, húsos paradicsomot fogyaszthassanak. Ezt a követelményt a kistermelők és a házikertek tudják a legbiztosabban kielégíteni, feltéve, hogy a régi, népi termelésben elterjedt fajták palántáit ültették el. Ezek a faj-

ták egy-másfél magas bokorrá nőnek és folyamatosan hozzák a virágait, érlelik a gyümölcseiket. Ennek érdekében a levelek hónaljából előtörő hajtásokat minél korábban ki kell törölni, mert különben a tápanyagok jelentékeny részét elszívják a virágokat viselő főhajtások elől.

A zeller is „metszeni” kell

Egyre nagyobb igény mutatkozik a zeller iránt, amely a könnyű, homokos vályog, tápanyagokkal és vízzel gazdagon ellátott termőhelyek növénye. Most a fejlődő zellergumókon képződő gyökereket le kell vágni annak érdekében, hogy a gumó kellően kifejlődjék. A zeller nem csupán

a vasárnapi húsleves ízesítésére való, hanem igen kellemes mártás és a saláta is készíthető belőle.

Gyógynövények a kertben

Most kezdődik a gyógy-, fűszer- és illatnövények betakarítása. A virágzó levendula és rozmarinhajtásokat kössük össze kis kötegekbe és fejjel lefelé akasszuk fel szellős, árnyékos helyre, ahol egy hét alatt a nyári meleg időben megszáradnak és a leveleiket lemorzsolva akár egy évig is tárolhatók. Hosszabb ideig ne hagyjuk száradni a kötegeket, mert megporosodnak és a molyok, valamint egyéb rovarok is szívesen közéjük költöznek.

Miért lett mostoha gyümölcs az eper?

A kérdés feltevője a fán termő eperre (*Morus alba* és *M. nigra*) gondol és nem a földiepernek mondott, de helyesen szamócának nevezett, apró bokron, kora tavasszal érő gyümölcsre.

Az eperfa valamilyen kedvelt növény volt, amelyet a falusi portákon rendszerint a kút mellé vagy a baromfiudvarba telepítettek, mert a kacsák és a libák szívesen szedegettek össze az eperfa lehullott, fehér, édes gyümölcseit. (A fekete gyümölcsöt termő eperfa nem szederet terem, mert a szeder indás félcserjén (*Bubus fruticosus*) érik.

A XIX. század végén gyors fejlődésnek indult selyemhernyó-tenyésztésnek az eperfák voltak a takarmányforrásai, mert az utak mellé telepített eperfák lombját gyűjtötték össze a hernyók táplálására.

Az eper frissen, a fáról szedve igen értékes gyümölcs, sok cukrot és szerves savakat tartalmaz, de a szállítást és a hosszabb idejű tárolást nem viseli el, ezért szorult vissza a terme-

lésben. Hallottam már panaszokat is rá: az érés idején folyamatosan lehulló gyümölcsök elszennyezik a fa környékét, ha pedig a járdára hullanak, akkor veszélyesen csúszóssá teszik azt.

De azért érdemes volna a vidéki házak mellé egy-egy eperfát ültetni, már csak azért is, hogy jogdíj nélkül Arany János feledhetetlen verssorait:

Este van, este van: ki ki nyugalomba! Feketén bölintgat az eperfa lombja, Zúg az éji bogár, nekimegy a falnak, Nagyot koccan akkor, azután elhallgat.

(Családi kör)

Miért nem ültetünk eperfát?

Nem tudom! Talán azt gondolják a kertészek, hogy elég eperfa van az országút mellett, ennek a fának nincs helye a kertben. Pedig az alkalmas helyre telepített eperfa – akár fehér, akár fekete gyümölcsöt érlel – nagyon hasznos teremtmény: a gyümölcse nyersen kellemes csemege, de lehet belőle lekvárt főzni, sőt palántát is főzteni. Kedvelt eledele a baromfinak, főként a kacsáknak és a libáknak. Valamikor az eperfa hajtásaival, leveleivel takarmányozták a széles körben tenyésztett selyemhernyókat. A kivágott eperfából kitűnő boroshordó-donga készül, de az asztalosipar egyéb célokra is alkalmazza. Emellett az eperfa elég gyorsan nő, kellemes árnyékot ad és formás koronát képez.

Hátránya az eperfának, hogy az érett gyümölcse folyamatosan hullik és a kocsonyás gyümölcshús elszennyezi az ágak alatti területet.

Ha az ágak a kerítésen túl, a járda fölé nyúlnak, akkor gyakran előfordul, hogy a csúszóssá vált felületen az arra haladó emberek megcsúsznak, baleset következik be, amiért a fa tulajdonosát tehetik felelőssé. Gépkocsival se ajánlatos az eperfa alá állni, mert a lehulló gyümölcs nehezen eltávolítható foltot hagy a festésen.

balintgazda.hu

Öntözés, tápoldozás (2.)

A zöldségfélék öntözési vízádagjáról

Előző cikkünkben már eljutottunk addig, hogy az intenzív növénytermesztésben az öntözés célja az ideális talajnedvesség biztosítása mellett a káros sók kimosatása az aktív gyökérszónából. Tisztáztuk, hogy az öntözés szükségességét a talaj nedvessége határozza meg, és annak mérésére van egy jól bevált műszerünk, a markunk. A zöldségfélék többsége számára az a talajnedvesség számít optimálisnak, amelynél a markunkban összeszorított föld összeáll, egyben marad, a markunk nedves lesz tőle, viszont nem képlékeny, azaz nem préselődik ki az ujjaink között. Ennek az ideális talajnedvességi állapotnak a fenntartására különböző öntözési stratégiákat dolgoztak ki a szakemberek, amely magában foglalja az öntözési vízádagokat (azaz mennyi vizet juttatunk ki egységnyi területre, valamint, hogy milyen gyakran kell ezt megtennünk. Azonban az ördög a részletekben lakozik, sokszor csak apróságokon múlik, hogy az öntözési stratégiánk sikeres volt-e, vagy sem. Ilyen kérdés az öntözési adagok meghatározása.

A levegő korlátoz

Az öntözési vízádagok kiszámításakor elvileg abból kellene kiindulni, hogy a növényeink számára talajnedvesség milyen határok között számít optimálisnak, valamint, hogy e két szélső érték közötti különbség

milyen mennyiségű víz kijuttatásával tudjuk pótolni. Ennek meghatározása elég bonyolult feladat lenne, hisz a talajban a vízkülönböző kötöttségi formában van jelen, valamint különböző szívóerő szükséges azok felvételéhez. Legkönnyebben felvehető a rögök közötti nagy pórusokban megtartott víz, valamint a rögök felszínén enyhén kötött vízréteg. Az apró kapillárisokban, valamint a rögök belsejében mélyen felszívódott víztartalmak már nehezebben felvehetőek a növények számára, mivel ezek felszívásához a növények gyökereinek nagy szívóhatást kell kifejteniük. A gyökerek szívóhatása korlátozott, ezért az ilyen víztartalmak felhasználásakor már a növények kissé lankadnak, nincs meg bennük a megszokott turgor-nyomás. A talajban lévő víztartalmak harmadik fajtája a növények számára már szinte felvehetetlen, olyan erősen kötődnek a talajt alkotó anyagokhoz.

Mivel ezeknek a víztartalmaknak az aránya igen erősen függ a talaj típusától, a talaj szerkezetétől stb., ezért túl bonyolult lenne ezek alapján meghatározni az alkalmanként kijuttatandó vízmennyiség mértékét. E helyett a gyakorlatban megkerülték a kérdést, s azt kezdték el vizsgálni, hogy a növények öntözésekor mennyi levegőt kell feltétlenül hagynunk a gyökérszónában a gyökerek megfelelő működéséhez. Érdekes módon minden talajtípusra ez az érték kb. az ösztérfoghat mintegy negyede, azaz 25%. Ha a gyökérszónában a levegő térfogata lecsökken 20% alá, akkor a gyökerek nem jutnak elegendő oxigénhez. A 30% feletti le-

vegőarány viszont a súlyos kiszáradás jele, amikor a talaj könnyen felvehető vízkészlete már kimerült. A feladatunk az, hogy a gyökérszóna minél nagyobb térfogatában biztosítsuk, hogy e két határérték között tartsuk a talaj levegő tartalmát.

Mennyi az annyi?

Mennyi is ez például az uborka esetében? Az uborka gyökérszónájának csepegtetőcsöves öntözés esetén egy viszonylag keskeny, 25 cm széles 15 cm mély sáv, ami folyóméterenként 40 liternek felel meg. Ideális talajszerkezet és pontos időzítés esetén elvileg 40 liter x 10% = 4 liter vizet adhatnánk folyóméterenként egy-egy öntözéskor. Figyelembe véve, hogy a talajszerkezetet a legtöbb esetben sajnos nem nevezhető ideálisnak, valamint hogy az öntözéssel nem szokás megvárni az utolsó pillanatot, a ténylegesen kijuttatható öntözési adag ennek az ideális értéknek csak az egyharmada-egynegyede, azaz 1-1,3 liter folyóméterenként. Ez az érték az egy soros csepegtetőcsöves öntözésre vonatkozik. Amennyiben két csepegtető csövet használunk a növények két oldalán, az aktív gyökérszónát, ha nem is duplájára, de kb. másfélszeresére növeljük. Emiatt a kijuttatható vízádag is 1,5-2,0 liter/folyóméterre növekszik. Slangos öntözésnél, amit egyre ritkábban használunk, még nagyobb gyökérszónát, ezzel együtt még nagyobb kijuttatható vízádagot kapunk. Slangos öntözés esetén az aktív gyökérszóna további megnövelése révén ez az érték elérheti a 3-4 liter/folyóméter vízmennyiséget, ami sok esetben az uborka teljes napi vízigényét fedezi! Tehát slangos öntözésnél elegendő volt naponta egyszer, esetleg kétszer öntözni, míg csepegtető csöves öntözés esetén naponta akár 4-6 alkalommal is be kell indítani az öntözést.

A paradicsom esetében a kijuttatható vízádagok jóval nagyobbak is lehetnek, ugyanis a paradicsom gyökerei jóval mélyebben hálózódik be a talajt. Dupla gyökérszóna térfogat pedig dupla öntözési vízádagokat jelent. Tehát megfelelő talaj-

szerkezet és gyökérszóna esetén a paradicsom öntözési vízádagja mintegy duplája az uborkáénak. Ez azt jelenti, hogy a két növény hasonló napi vízfelhasználása ellenére a paradicsomot jóval ritkábban elegendő öntözni, mint az uborkát, de jóval nagyobb vízádagokkal. Tovább növeli a különbséget a két növény öntözése között az is, hogy a paradicsom gyökérszónája igen jól tudja hasznosítani a második csoportba tartozó, erősebben kötött vizet is. Ezen kívül a mélyebb rétegekbe lehatolt gyökerekhez már folyamatosan feljuthat a kapillárisokon keresztül a talaj mélyebb rétegeiből is a talajvíz, ami néha már teljesen felborítja az egész öntözési-tápoldozási stratégiánkat.

Szeretném hangsúlyozni, hogy a fentebb leírt számítás az alkalmanként kijuttatható vízádagokra vonatkozik, a naponta kijuttatandó vízmennyiség az folyamatosan változik a növény vízfelvétele, a talaj párologtatása, valamint a szükséges drén-víz mennyiség arányában.

Nem pocskolás!

Az alkalmanként kijuttatandó vízádagok mennyiségére befolyással van még az előző cikkünkben már megemlített „sófal” vagy „sókereg” kialakulásának jelensége. Ez a „sófal” az öntözések során átnedvesedő és a száraz talaj határára alakul ki, és ebben a zónában a só-koncentráció (EC-érték) a többszöröse a gyökerek számára elviselhető értéknek. A fizika törvényei alapján az itt felhalmozódott káros sók folyamatosan mennének visszafelé az alacsonyabb EC-értékű gyökérszónába, leperzselve a gyökereket. Ennek a káros folyamatnak a megelőzése érdekében igyekeznünk kell akkor vízádagokkal öntözni, hogy a gyökérszóna átnedvesítésén túl biztosítani tudjunk a víz kifelé történő mozgását, biztosítva a káros sók kimosódását a gyökérszónából, valamint a „sófal” behatolásának megakadályozását. És ez a vízmennyiség nem kevés! Átlagosan a növények által felvett vízmennyiségnek mintegy a fele, azaz az öntözésekkor kijuttatott tel-

jes vízmennyiség harmada folyamatosan elhagyja a gyökérszónát. De ezt a veszteséget vállalnunk kell! Mert, ha mindig csak annyi vizet adunk, hogy a gyökérszóna átnedvesedik ugyan, de nincs ez a kifolyó víz, amit a szakirodalomban „drén”-nek neveznek, akkor a felhalmozódott káros sók leperzselik a gyökereket. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy még a délelőtti folyamán, lehetőleg minden öntözés után megfigyelhető legyen a drénvíz megjelenése. Az izolált bakhátas („iszapos”) termesztési technológiánál, vagy a vödörös termesztésnél szemmel látható a kicsurgó víz. A hagyományos talajos termesztésnél viszont kézzel kell beletúrni a földbe, és ellenőrizni, hogy milyen messzire jutott el az öntözővízünk.

A hagyományos talajos termesztésnél a drénvíz mennyiségét az alapján ítélnék meg, hogy mennyire nedvesítjük át az aktív gyökérszónát körülvevő talajt. Ilyenkor megvizsgáljuk a bakhátak alatti talajt, valamint azt is, hogy oldalirányban, azaz a művelő utak talaja mennyire nyirkos. Ehhez sokszor nem is kell beleásni a földbe, ugyanis a letaposott út, ha „barnállik”, szemmel láthatóan nedves, akkor elegendő drénvíz hagyja el a bakhátat oldal-irányba is.

A vödörös, ladás termesztésnél még egyszerűbb a dolgunk, hiszen itt nem csak azt tudjuk megállapítani, hogy kifolyik-e a termesztő edényekből a drén-víz, hanem a pontos mennyiségét is meg tudjuk mérni.

S ha már tudjuk, hogy mekkora vízádagokkal kell öntözünk, már csak azt kellene tisztázni, hogy naponta hányszor és mikor tegyük. De ezzel már a következő cikkünkben fogunk foglalkozni.

Gál I.,

az „Egán Ede” KKG”
JA falugazdája, a „Pro Agricultura Carpatika”
KMJA munkatársa

Gyűjtésre érdemes fűszerek és gyógynövények

Ha most nyáron a természetet járjuk, érdemes feltöltenünk fűszerkészleteinket egész évre. Ehhez szeretnék ötleteket kínálni.

A gyakorlatlott kertész nem rabszolgája a kertjének, hanem ura, gazdája a csekélyke birodalmának, ahol a saját kedvére és kockázatára tevékenykedik. Minden munkálatot gondosan és idejében végez el, de időt szakít arra is, hogy sportoljon, szórakozzon és ismereteit gyarapítsa.

Nos, ilyenkor, nyár és a vakációk idején kellemes kapcsolódás az országjárás, a bel- és külföldi utazás, a könnyű séta a hegyekben, erdőkben, a tavak és folyók vagy éppen a tenger mellett. Ennek során eljut mezőre, rétre, legelőre, szántóföldre, szőlőbe és gyümölcsösbe, ahol a figyelő ember sok értékes, hasznos és szép növényre talál. Ezek között is leghasznosabbak a vadon termő fűszer- és gyógynövények.

Egészítsük ki a fűszeres polcunkat!

Az elmúlt évszázadban sokáig úgy vélekedtünk, hogy a kereskedelmi forgalomban

megvásárolható délszaki fűszerek (bors, szegfűszeg, vanília, fahéj stb.) minden szakács igényeit kielégítik, most azonban örömdetesen megéltünk az érdeklődés a hazai termelésű és a vadon termő fűszer- és gyógynövények iránt, mert ezeket kiválóan fel lehet használni egyes betegségek gyógyítására és a háziasszonyok által „alkotott” ételek ízesítésére, színezésére, illatosítására. Márpedig a helyesen elkészített, jól fűszerezett étel nem csupán táplálék, hanem az egészség és az életöröm forrása is. Sok, vadon termő növény az egészségünket és a jó étvágyunkat fokozza. Ezért érdemes a kivételesen gazdag magyar flórát megismerni és kirándulásaink alkalmával begyűjteni, majd frissen, vagy megszáritva egész évben használni.

A gazdag választékból a néhány legfontosabbat (amelyeket nyáron lehet begyűjteni) az alábbiakban ajánlom szíves figyelmükbe:

Kamilla

A legismertebb gyógynövény a kamilla, vagy orvosi székfű, amelynek a virágzása ugyan már

befejeződött, de azért még mindig lehet gyűjteni és a virágból készített teát nyugtatóként, görcsoldó, emésztést serkentő, izzasztó, gyomor- és bélpanaszok esetén használni. Eredményesen lehet vele szemgyulladást enyhíteni, jó toroköblítő és foghúserősítő hatása van. Sokaknak mindennapos itala a kamillatea, mert íze kellemes és jó közérzetet nyújt.

Hársfa

Most lehet szedni a hársfák virágait. Tudni érdemes azonban, hogy emberi gyógyászatra csak a kis- és a nagylevelű hársfák virága alkalmas, az ezüsthárs virága azonban csak ipari feldolgozásra megfelelő. Kérem, mindenki

bánjon kíméletesen a hársfákkal, ne tördelje az ágait, ne kopassza meg túlzottan a fákat, mert jövőre is szükség lesz a virágaikra! Amelyek meghűléskor izzasztásra, köhögéscsillapításra, idegerősítőnek, toroköblítőnek és fürdőnek is igen alkalmasak.

Bodza

A fekete bodza virága és érett bogyója kiváló, enyhe hashajtó és

erős köhögéscsillapító, izzasztó és vizelethajtó. Egyre többen fogyasztják napi rendszerességgel a bodzavirágból készített üdítő italt. A bodza iránti fokozott érdeklődés hatására az utóbbi években szívesen ültetik a gyorsan növekvő bodzabokrokat a csalá-

di kertekbe is, sőt jelentős területű bodzaultatványok is keletkeztek.

Csalán

A nagy, vagy csipős csalán országszerte elterjedt, nagyon szívós, kellemetlenül erős gyökérszótű, a kertekben nehezen kordában tartható gyomnövény, de a lombzata sokféle betegségben (reuma, köszvény, cukorbetegség, hólyaghurut, vesehomok, hajhullás, korpaképződés stb.) szenvedő embertársaink hűsége segítője. Értékén mit sem csökkent az, hogy fullánkiszőrrel borított levelei és szára égető, viszkető, de rövid idő alatt elmúló fájdalmat okoz.

A rendelkezésre álló terület nem teszi lehetővé sok további gyógynövény magasztalását, ezért csak megemlítem a keskenylevelű útifű, a levendula, a galagonya, az orbáncfű és a zsurlófű nevét, amelyeknek ugyancsak van szerepük az emberi egészség megőrzésében.

Befejezőként egy tanács: csak jól, biztonságosan ismert gyógynövényt gyűjtsünk, ügyelve arra, hogy ezzel ne sértjük meg a természet rendjét!

Borsóleves galuskával

Hozzávalók: 1 fej hagyma, 0,5 dl olaj, 40 dkg zöldborsó, só, 1 tk. pirospaprika, 2 db sárgarépa, 2 db petrezselyem, 1 db karalábé, ételízesítő, 4 db burgonya.
A galuskához: 10 dkg liszt, 1 db tojás.

Elkészítése: Az apróra vágott vöröshagymát kevés olajon megdinszteljük, majd hozzáadjuk a borsót, megsózzuk és összepároljuk. Ezután megszórjuk pirospaprikával, és felöntjük vízzel.

A répát, a petrezselymet és a karalábét meghámozzuk, majd apró kockákra vágjuk. Ezeket is hozzáadjuk a leveshez, ízesítjük sóval és ételízesítővel.

5 percig főzzük, majd a kis kockákra vágott burgo-

nyát is beletesszük és még 10 percig főzzük.

Ameddig fő a leves, elkészítjük a galuskát. Ehhez egy tálba tesszük a lisztet, majd hozzáadjuk a tojást, pici sót és fokozatos víz hozzáadásával (0,5 dl) nokedli tésztát keverünk belőle.

A galuskákat az elkészült, de még forrásban lévő levesbe szaggathatjuk. Amikor feljönnek a felszínre, főzzük még 1-2 percig. Forrón tálaljuk.

Baconbe tekert sült krumpli

Hozzávalók: 50 dkg krumpli, só, bors, füstölt paprika, 3 gerezd fokhagyma, rozmarin, olaj, 12 szelet bacon.

Elkészítése: A krumplit meghámozzuk, forró sós vízben 10-15 percig főzzük.

A sót, borsot, füstölt paprikát, zúzott fokhagymát olajjal összekever-

jük és megkenjük vele a krumplikat, majd betekerjük a baconnel.

A krumplikat tűzálló tálba tesszük és 180 fokra előmelegített sütőben 20-25 percig sütjük.

Nizzai saláta

Hozzávalók: 40 dkg kisebb burgonya, 3 ek. olívaolaj, 20 dkg ceruzabab, 20 dkg olajos tonhalkonzerv, 4 db tojás, 1 fej jégsaláta, 2 db paradicsom, 20 dkg olívabogyó, 1 db zöld paprika.

Az öntethez: 2 ek. olívaolaj, 2 ek. ecet, 1 ek. dijoni mustár, 1 ek. majonéz, 1 tk. bors, 1 ek. zsázsa.

Elkészítése: A nizzai saláta elkészítéséhez mossuk meg és negyedeljük a burgonyát, majd rakjuk tepsi- sibe. Sózzuk meg, locsoljuk meg az olívaolajjal, és 200 fokra előmelegített sütőben süssük aranybarnára 35-40 perc alatt.

A ceruzababot főzzük sós vízben 5 percig, majd csepegtessük le.

A tonhalat tegyük szűrőbe. A lecsepegtetett olajához keverjük hozzá az olívaolajat, a mustárt, az ece-

tet, a borsot, a zsázst. Alaposan keverjük össze.

A tojásokat főzzük meg 6-7 perc alatt, majd távolítsuk el a héjat.

A salátát szedjük leveleire, mossuk meg, tépjük falatnyi darabokra, majd keverjük össze a feldarabolt olívabogyóval, paradicsommal és paprikával.

Szedjük tányérokra a salátát a burgonyával, a babbal, a tonhallal és a feldarabolt főtt tojással együtt. Tálaljuk az öntettel meglocsolva.

Alfredo tészta (krémes tejszínes tészta)

Hozzávalók

A tésztához: 30 dkg tagliatelle (hosszú, széles tészta), só, 1 ek. vaj, 3 gerezd fokhagyma, 1/2 l tejszín, bors, 5 dkg parmezan, 1 csokor friss petrezselyem.
A sült csirkemellhez: 30 dkg csirkemell, só, bors, olívaolaj.

Elkészítése: A tésztát a csomagoláson található utasítás szerint sós, forró vízben kifőzzük.

A vajon megpirítjuk a zúzott fokhagymát. Hozzáadjuk a tejszínt, sózzuk, borsozzuk.

Belekeverjük a parmezánt, végül pedig az apróra vágott petrezselymet. A főtt tésztát beleforgatjuk a szószba.

Sült csirkemellet is készíthetünk mellé. Ebben az esetben vékony szeleteket vágunk a csirkemellből, sózzuk, borsozzuk, majd olívaolajon megpirítjuk őket.

Tálalás előtt vékony csíkokra vágjuk a sült csirkemellet, majd a tészta tetejére halmozzuk. Megszórjuk friss petrezselyemmel.

Eperszörp

Hozzávalók: 1 kg eper, 5 dl víz, 60 dkg cukor, 1 ek. citromlé.

Elkészítése: Az eperszörp elkészítéséhez az alaposan megmosott, megtisztított epret felaprítjuk, és a vízzel felforraljuk. 3 percig főzzük, majd a tűzről levesszük, és 10 percig állni hagyjuk. Ezután ritka szövetű vászonkendőn át lecsöpögtetjük.

Az így kapott kb. 1 liternyi eperlevet a cukorral és a citromlével kevergetve felforraljuk, habját leszedjük, majd forrón kis, sterilizált üvegekbe töltjük és lezárjuk. A házi eperszörp hideg, sötét helyen kb. 6 hónapig eláll. Ha felbontottuk, hűtőszekrényben kell tartani.

Gőzgombóc szilvalekvárral töltve

Hozzávalók: 2 dl tej, 2,5 dkg élesztő, 50 dkg liszt, 2 ek. cukor, 5 dkg vaj, 1 db citrom reszelt héja, 1 db tojás, só, 8 ek. szilvalekvár.

A tálaláshoz: olvasztott vaj, darált mák, vaníliaszósz.

Elkészítése: Az élesztőt langyos tejben 5 dkg liszttel felfuttatjuk. A maradék lisztet is langyos helyre tesszük egy keverőtálba, a közepébe mélyedést készítünk, ide tesszük a vajat, a felutott élesztős tejet, a cukrot, egy csipet sót, a tojást és a reszelt citromhéjat. Homogén masszát dagasztunk belőle, majd meleg helyen kelni hagyjuk kb. 30-35 percig.

A megkelt tésztát 8 egyenlő részre osztjuk, a

közepébe szilvalekvárt teszünk, óvatosan gombóc formát készítünk belőle. Lisztet teszünk deszkára, letakarjuk, és további 20 percig pihentetjük.

Közben nagyobb edényt félig töltünk vízzel, és felforraljuk. Szűrőt vagy rácsot teszünk bele úgy, hogy a víz ne, csak a gőz érje. Beletesszük egymás mellé a megkelt gombócokat. Lefedjük, és kb. 20 percig gőzöljük. Ha gőzölésre nincs lehetőség, a gom-

bócokat enyhén sós vízben is kifőzhetjük, az ízet nem befolyásolja.

Mikor elkészült, meg-

locsoljuk pici olvasztott vajjal, meghintjük mákkal, és vaníliaszósszal tálaljuk a gombócokat.

Szezámragos és mákos kockák

Hozzávalók: 40 dkg liszt, 20 dkg vaj, 1 tk. só, 2 db tojássárgája, 1 db tojás, 100 ml cukrozatlan habtejszín, szezámrag és szemes mák (a szóráshoz).

Elkészítése: A lisztben alaposan elmorzsoljuk a kis kockákra vágott hideg vajat. Hozzáadjuk a sőt, a tojássárgáját és a habtejszínt, majd alaposan össze- gyúrjuk.

A tésztából 1,5 cm vastag téglalapot formázunk, aztán folpakba csomagolva betesszük a hűtőbe 60 percre.

Ha letelt az idő, vegyük

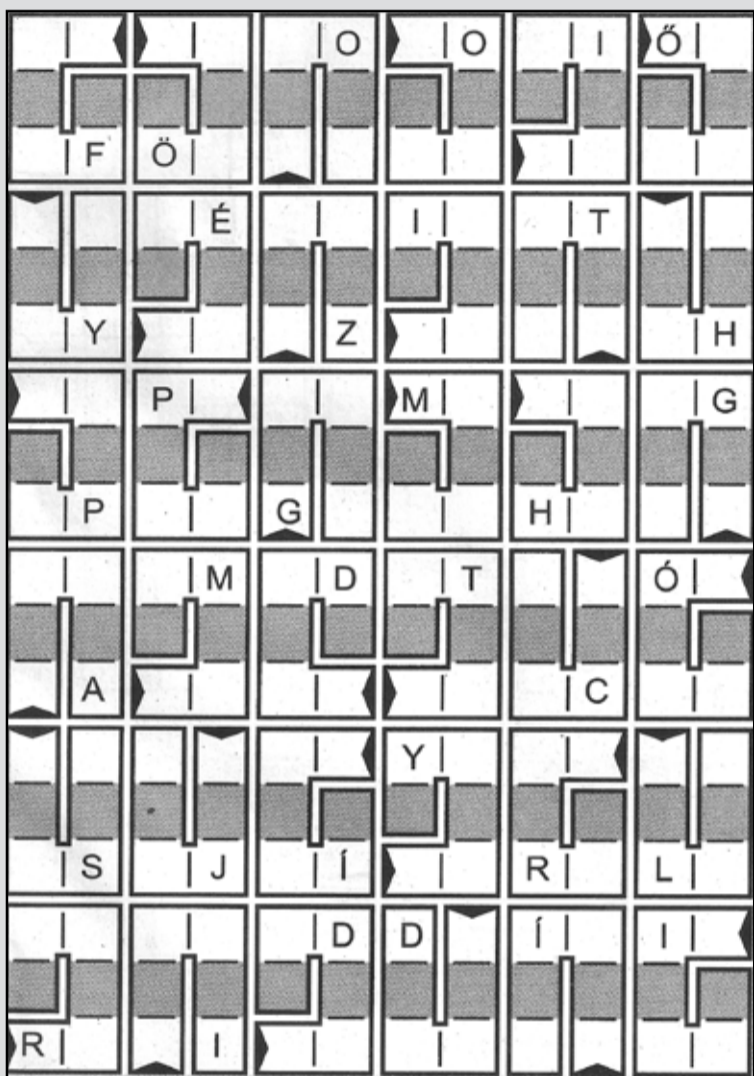
ki a hűtőből a tésztát. A tejet megkenjük a villával felvert tojással, majd kis kockákra vágjuk. A kockákat sütőpapírral bélelt tepsire helyezzük, a tetejüket megszórjuk szezámraggal és mákkal. Végül aransárgára sütjük 180 fokra előmelegített sütőben kb. 25 perc alatt a szezámragos és mákos kockákat.

SZÓKUKAC

Keresse meg a felsorolt szavak helyét az ábrában, majd a nyíllal jelölt mezőből kiindulva írja be őket! Ha jól oldja meg a feladatot, a színes sorokba kerülő betűket folyamatosan összeolvassa megismerheti a rajz poénját.

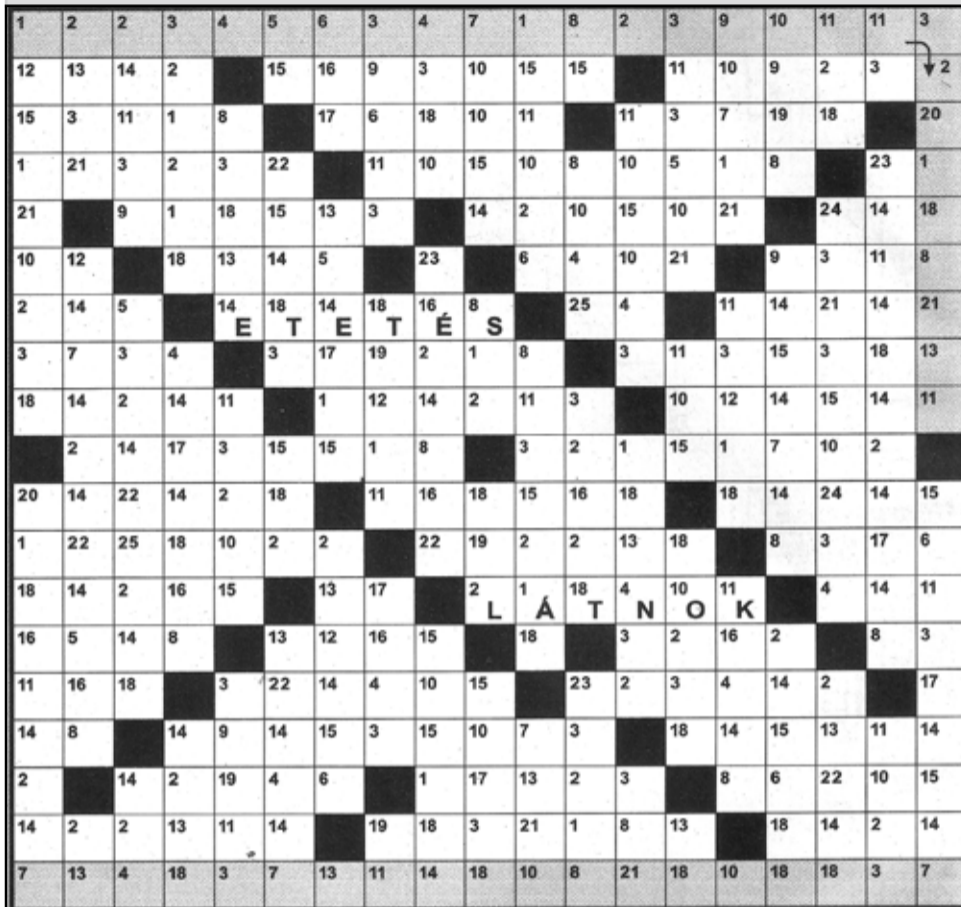
- BEJGLI
- BOLYGÓ
- BÖRÖND
- CSALIT
- CSUSZA
- EBIHAL
- ELEDEL
- FAGOTT
- FONOTT
- GYEREK
- HÓLÁNC
- JÁCINT
- KAKADU
- KONYHA
- KOPASZ
- KORLÁT
- KÖMÉNY
- KÖZÍRÓ
- LAKCÍM
- MALÁTA
- MÁGLYA
- MIKOR?
- MOLINÓ
- MUFLON
- ÓVATOS
- ÓSHAZA
- PUHAFA
- ROZSDA
- SAMPON
- SPIRÁL
- SZIMAT
- SZUOK
- TÁJSZÓ
- TÜLKÖL
- ZÁRSZÓ
- ZÁTONY

SZÁM SZERINT – ahány betű, annyi szám!

Helyettesítse a számokat betűkkel úgy, hogy a hálózatban egy szabályos keresztrejtvény alakuljon ki! Az ábra kitöltése után a színel jelölt sorokban a vicc csattanóját kapja végső megfejtésül.

A kártyaasztal mellől felpattan az egyik játékos:
 – Nem tűröm tovább! A mellettem ülő fickó szemérmetlenül csal!
 – Ugyan már, miből gondold? – kérdezik a többiek.
 – ...

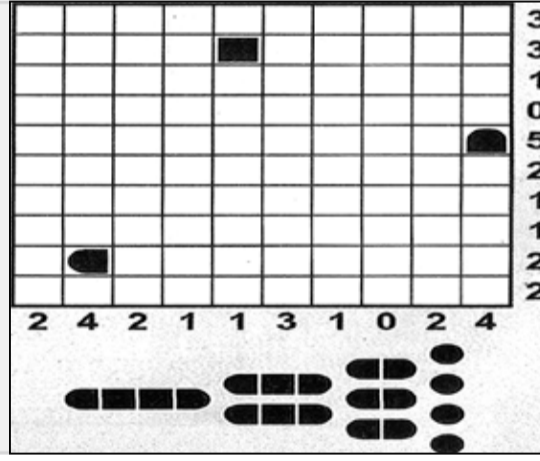
Sudoku

2	1				3
	5		6		
			1	4	
	4	5			
		6		3	
3				5	4

1	2				
		6	5		
3	6				
				4	3
		2	4		
				5	1

TORPEDÓ

Az ábra szélén levő számok azt jelzik, hogy az adott sorban, illetve oszlopban mennyi hajórészlet található. Az elhelyezendő hajók számát, alakját és méretét az ábra alatt megadtuk. A hajók egymással még átlósan sem érintkezhetnek. Egy részletet előre berajzoltunk. A feladat a flotta helyzetének megállapítása.

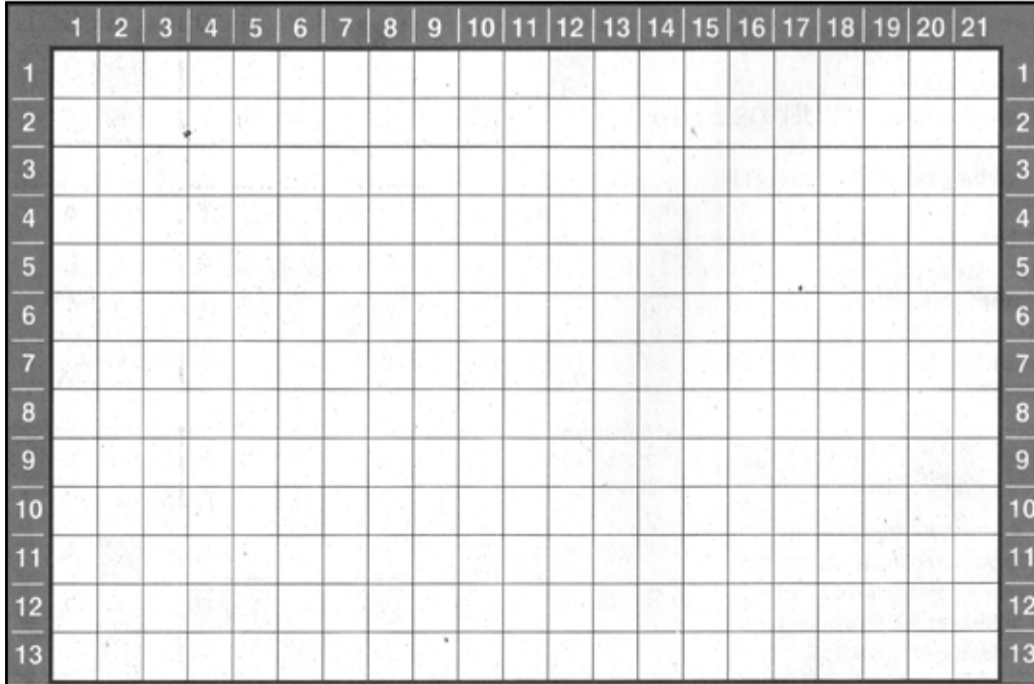

KOCKAVADÁSZAT

A meghatározásokra adott válaszokat aszimmetrikusan elhelyezkedő fekete négyzetek választják el egymástól, ezek száma 32. A meghatározásokat soronként adjuk.

VÍZSZINTES: 1. Nem ültetett, magától kikelt fácska – kollektor is hasznosítja. 2. Főtt zöldségféléből tojással és szardellagyúruvel készített majonézes étel – gyulladásgátló – világbajnoki ezüstérmes német labdarúgó (Manfréd). 3. Vonal, sor, latin szóval – tussol, véka alá rejt – labdarúgó-mesteredző (Lajos, 1914–2005). 4. Csavlek...; Liszt-díjas énekművész, keramikus – a szélein elíró! – a FIAT (autógyár) városa – ... de Alpuente; város Spanyolország keleti részén. 5. A -ka képzőpárja – német város az Ems torkolatánál – Rudyard Kipling regénye – folyó Anglia északi részén – van, németül. 6. Település a Szatmári-síkon – elektromos töltésű részecske – lapsus...; íráshiba – bizalmas köszönés. 7. Pozitív szám 10-es alapú logaritmusának törtrésze – lottószelvényt tölt ki – kalauz nélküli, rövid. 8. A foszfor legfontosabb ásványa – ... mays; a kukorica rendszertani neve – jakutföldi fennsík és folyó – a mélyebbik órahang. 9. Régi eredetű férfinévünk – folyó tengerbe érésének helye – ... Salinger; a Zabhegyező írója. 10. Riaszt, rémiszt – munkaközösség, rövid. – Heves megyei település – ... Rifle; farmermárka. 11. Hársfa virágából is főzik – birtokterület növelése – Baia ...; Nagybánya román neve. 12. Kerti munkát végez – burkolatot egy vágással átmetsz – pohárköszöntő mondása. 13. Két tárgylencsés optikai készülék – eredmé-

nyesen végződő, megvalósuló.
FÜGGŐLEGES: 1. Az elemi kémiai reakcióban részt vevő szemcsék száma. 2. Másképp, latin szóval – oldalszakáll. 3. Nemesi származású román író (Nicu, 1838–1916) – az Amadé férfinév női párja. 4. A Pál utcai fiúk egyike – török eredetű férfinév – a vas vegyjele. 5. Például az orvos az egészségügyi tárca élén. 6. Az einsteinium vegyjele – eleve meglévő – színültig. 7. ... West; USA-beli színésznő (1892–1980) – becézett Enikő – északolasz folyó. 8. Vele szemben, terhére – a Talpuk alatt füttyül a szél című film rendezője (György). 9. Száját nagyra nyitó – kaukázusi nép és nyelv. 10. Etelka, becézve – magas nyakú női blúz fajta – akár az Alföld. 11. József költő (1905–1937) – számtani műveletet végző. 12. Jó pajtás, barát – forma, idom. 13. Indonéz sziget, Kalabahi a székhelye – mohamedán templom karcsú tornya. 14. Az ún. elitelméletet képviselő Gaetano Mosca is ez volt. 15. Házórzó állat – nyugat, rövid. – az antimon vegyjele – ... Huber István; posz-

tumusz Kossuth-díjas festőművész. 16. Törpe díszfa, illetve kialakításának művészete – szigetek, rövid. 17. Egykori hazai rádiómárka – település a Szörényi-érchegeység északnyugati lábánál – személyed. 18. ... avis; ritka madár – olasz névelő – olasz politikus, miniszterelnök (Mariano, 1915–1990). 19. Dicsőséges női név! – szilárd hajtóanyagú francia rakéta. 20. Felöntött a garatra – pajtás, bajtárs, bizalmasan. 21. Dalos György regénye.

A rejtvényt Balázi Csaba készítette.

ARNOLD HENRY GLASOW- IDÉZET 1	2	KÁLIUM FIÚ (SZLENG) ELŐD	ZABSZEM I TIMSKO MÁSİK NEVE SZEREN TRÓNOLÁS	ÉFÉL I	JÓD EURÓPAI SZIGETÁLLAM IRATSOMÓ	VERDI OPERÁJA	SUGÁR MEZŐSEG DÁNIA SPORTJELE	NÉMA CSÁVÓ I	KÉN	GYILKOL	MELL	⚙️	
NEUTRON				ÜGYFÉL ZORRÓ JELE					FARMER- MÁRKA			K	
SOMMAG I TOVA FORTÉLYT TITKON MEG TANULJA	3	SVÁJCI VÁROS			... IVANOVIC- SZERB TENISZEZŐNŐ CSÚNYA	ÁZSIAI KETTŐS ÁLLAM	NÉMET GYORS- KORCSOLYÁZÓ (GÜNTER)	BELGA FÉSTŐ (GUSTAV DE)	NÉMA BŰN I SZÍNÉSZNŐ (DEMI)				
			TÖRÖK ALTÓFEL BALSZERENCSÉ	ÁTMÉRŐ HIVATALI CÍM	KÁTÉ I CIPRUS OROSZ NEVE		TARTÓSÍTÓ FOLYADÉK FÉLTI I						
RÉS STEPHEN KING REGÉNYE		FOSZFOR VÍZLELŐ HELY	FÉRFIAK MEG- SZÓLÍTÁSA VETÍTHETŐ ÁLLÓKÉP		KORCSOLYÁZÓ KOORDINÁTA- RENDSZER BETŰI					FÉLSZ I CSÓRSZ PAPA EGYIK LÁNYA			
4	JÓD						AROMÁS SZÉN- HIDROGÉN PÁRATLAN SÓLYI						
				BICIKLI-MÁRKA LENMAG I				PALINDROM FERFINEV REGI					
BECEZETT IMRE	I									GYAKORI IGE- VÉGZŐDÉS			

HOROSZKÓP

hirkereso.hu

KOS (3. 21.-4. 20.)

Egy kisebb mértékű feszültség érezhető ön körül, ami kiválthatja azt, hogy olyan valakivel szemben viselkedik gorombán, akit amúgy szeret, tisztel. Indulatai csillapítására nagyon jó hatással lehet egy kiadós séta. A hét közepétől a külső megjelenése kerül előtérbe. Készletét érezhet egy új stílus kialakítására, ami előnyös lesz önnek. Ha van tőkéje, most befektetheti egy nagyobb szabású üzletbe.

BIKA (4. 21.-5. 20.)

Ebben az időszakban türelmetlenebb, ingerlékenyebb lehet az öntől megszokottnál. Erdemes kontrol alatt tartania a tolerancia mutatóját, ugyanis olyat is kiválthat önből egy váratlan kirobbanás, ami károsnak bizonyulhat a későbbiekben önre nézve. Egy érkező levél vagy hír örömmel tölti el. Ezen a héten fokozott figyelmet kell szentelnie az egészségének a megőrzésére.

IKREK (5. 21.-6. 21.)

Ezen a héten olyan ígéreteket tegyen, melyeket be is tud tartani. Vigyáznia kell az értékeire, kiválthat, ha idegeneket hív otthonába, ha idegenek között tartózkodik, vagy ha ismeretlen helyre utazik. Erre a hétre tervezhet vásárlásokat. Lehet, hogy felújítja a ruhátárát, egy új stílust, ami közelebb áll az ön jelenlegi ízléséhez. Ha bérleménybe szándékozik költözni, ne írjon alá határozott időre szerződést.

RÁK (6. 22.-7. 22.)

Ezen a héten több dinamizmust tapasztalhat önmagában, mint valaha. Erős segítő bolygóhatások állnak az ön ambíciói kivitelezése mellett. Kap egy pár meghívást, melyeket kár lenne visszautasítania. Ugyan- is a társaság középpontjává válhat a jó humorával, több témához is mélyrehatóan hozzá tud fűzni dolgokat. Itt új ismeretsekre tehet szert, amivel bővítheti kapcsolatrendszerét.

OROSZLÁN (7. 23.-8. 23.)

Valaki ajándékkal kedveskedik önnek a hét során. Ideje több időt szentelnie szeretteinek. Éreztesse velük az együtt töltött időben, hogy mennyire fontosak ök önnek. A szomszédjai körében zavar keletkezhet. Amennyire csak lehet, tartsa magát távol tőle. A munkahelyén egy hanyag kollegája nagy fejtörést okozhat a napokban önnek. Most a saját feladataira kell koncentrálni elsősorban.

SZŰZ (8. 24.-9. 22.)

Ezen a héten különösen több figyelmet kap környezetétől. Az eddigi erőfeszítéseinek most beér a gyümölcse, elismerik az eddig megtett erőfeszítéseit és váratlan jutalomban lesz része. Emellett ez a hét rendkívül alkalmas háztartási gépek, kozmetikumok, ruhák vásárlására. Ezekben a napokban igyekezzen vidám színekbe öltözni.

MÉRLEG (9. 23.-10. 23.)

Amennyiben az otthoni fronton nézeteltérés merülne fel ön és párja között, mindenképp rövidre kell fogni a vitaközlést, mert csúnyán elmérgesedhet a helyzet. A tolerancia és a türelem küszöbe egy kicsit csökkenhet ezen a héten. Lehet, hogy egy kicsit túl szigorú a családtagjaival, a káknán is csomót keres. Így már a hét második felére szépen helyre áll önben a harmónia.

SKORPIÓ (10. 24.-11. 22.)

A csillagok hatásai nagyon kedvezően hatnak ebben az időszakban a pénzügyeire. Használja ki a jó helyzeteket ezekben a napokban. Ha szép az idő, annyi időt töltsön kint, amennyit csak lehet. Szüksége van szabad levegőre. Fia- talabb ismerőseivel, családtagjaival nehezen tud kijönni ebben az időperiódusban. Viselkedjen rugalmasan, így elkerülheti az összeütközéseket.

NYILAS (11. 23.-12. 21.)

Ne engedje, hogy hobbi- ját, képességeit valaki alábecsülje. Mutasson rá a támadó hibáira, csak ne legyen támadó vele. Ezzel helyére tudja tenni az illetőt. Kemény igazságra jöhet rá a hét második felében. Új benyomások érhetik, talán alkalma lesz megvalósítani egyik dédelgetett álmát. Ne hagyja, hogy a féltékenység úrrá legyen önön. Különben bonyolult helyzetekbe kerülhet.

BAK (12. 22.-1. 20.)

Egy önnel azonos érdekeltségű társaságba meghívást kap. Ha úgy dönt, hogy elmegy, csak akkor beszéljen a munkájáról, ha konkrétan rákérdezik és akkor is csak egy pár tömönlatba próbálja megfogalmazni. Így jobban fogja érezni magát. Ebben az időszakban nincs miert aggódnia a képességei miatt. Kiáll minden próbát ügyességével és találékonyságával.

VÍZÖNTŐ (1. 21.-2. 20.)

A társasági élete mostanság elég elfoglalttá teszi önt. Most úgy érezheti, hogy szíve szerint mind lemondaná, hogy egy kicsit lazítson, lustálkodjon. Sok mindent el kell intéznie, viszont esténként nyugalomra lesz szüksége. Meditáljon, pihenjen, kényeztesse magát illatos fürdővel, aromaterápiával. Ezekkel megújult erővel töltődik fel.

HALAK (2. 21.-3. 20.)

Ezen a héten legyen nagyon óvatos, hogyan nyilvánítja ki a véleményét párjával szemben, ugyanis olyan zavaró tényezők is felmerülhetnek, melyek veszedékekhez vezethetnek. A hét második felében régebbi tettekre emlékezik, melyek megleb- nást is válthatnak ki. Hallgasson belső vezérlőjére. Adatik egy kiváló lehetőség.

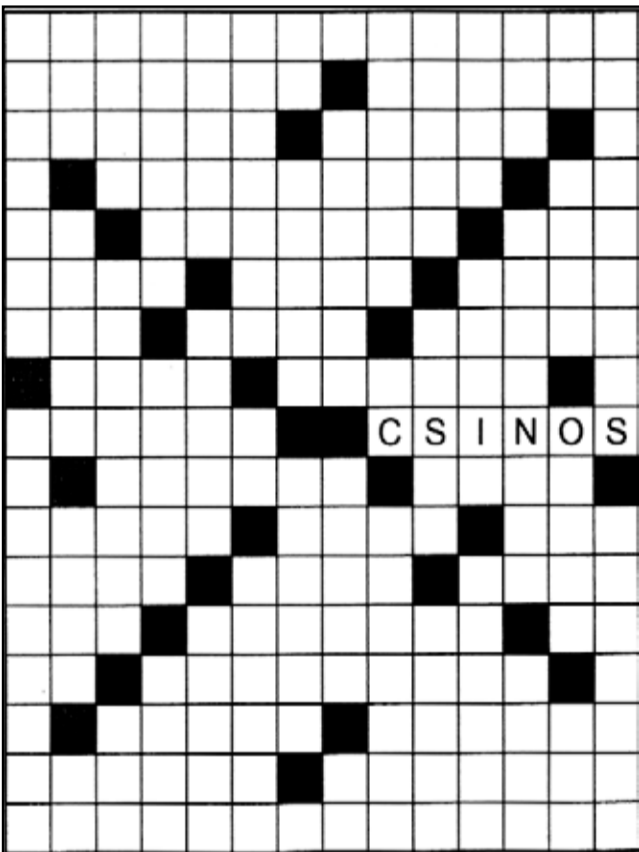
A kilenc megmaradó szóból a következő vice csattanóját állíthatja össze:

Találós kérdés:
– Ki az abszolút ikszlábú?
– Nem tudom, ki?
– ...

Plusz egy vice

Kétbetűsek: AD, FÓ, HA, IN, IT, KA, NC, SG, ST, VN.
Hárombetűsek: ADA, AKI, ÁDI, DÚS, GÁL, HÍG, KÉT, LGT, ROD, TSA.
Négybetűsek: ACAT, CSAK, EGÁL, ELEK, ERIK, ESÉS, ÉGET, ÉLEN, IRÁN, ITAL, KÁRT, LAZA, RAKI, RUTA, SÁSD, TICO, VÁZA.
Ötbetűsek: AGGAT, ALATT, ÁPISZ, CASIO, CIBAK, EMESE, ESETI, ÉTERI, HUZAG, KAPÁS, LÁBÁT, LICIT, OLDÁS, SIKÁL, SÓZÁS, TEREM, TEPÉS, TUDJA.
Hatbetűsek: ÁHÍTÁS, ÁTALAG, ÉSINŐS, DU-
 GOTT, ÉTELES, IDEGES, ISKOLA, MONACO, RAKASZ, RIOGAT, SVÉDEK, TAMINO, TARTÁS, VAS-
 ÚTI.
Hétbetűsek: ÁZTATNI, CITERÁS, EVICKÉL, FÁSLÁDA, INGATAG, MINDKÉT, SALÁTÁS, TESZTEL, TETEMES, VOLUMEN.
Nyolcbetűsek: ET CETERA, GABONAÁR, LAVORBAN.
Kilencbetűsek: EGY-SZERRE, ÉNEKTANÁR, KINNLAKÁS, KOSZTADÁS, RÓKALEPKE.
Tizennégy betűsek: EREDETIESKEDIK, RAGASZTÓSZALAG.

Joghurtos kevert epres muffin

Hozzávalók 12 darabhoz: 20 dkg eper, 10 dkg krémsajt, 10 dkg porcukor, 2 tk. vaníliakivonat, 25 dkg liszt, 1 csomag sütőpor, 1 csipet só, 2 darab tojás, 12 dkg cukor, 1 dl olaj, másfél dl joghurt.

Elkészítése: Az epret tisztítsuk meg, majd vágjuk fel tetszés szerint.

A krémsajtot keverjük össze a porcukorral és 1 teáskanál vaníliakivonattal, majd tegyük félre.

A lisztet keverjük össze a sütőporral és a sóval. Egy másik tálban dolgozzuk össze a tojásokat a cukorral, az olajjal, a joghurttal és a maradék vaníliakivonattal.

A lisztes keveréket dolgozzuk össze a tojásos keverékkel. Óvatosan forgassuk hozzá az epret.

A muffinformát béleljük ki papírral, majd kanalazzunk mindegyikbe egy kevés tésztát. Tegyük rá egy teáskanál krémsajtos krémet, majd fedjük be újabb adag tésztával.

Toljuk 180 fokra előmelegített sütőbe, és süssük 20-25 percig.

